

**КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЛАБОРАТОРІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
ЗАКЛАД ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ №1**

Кирилюк Тетяна Василівна

Розумні дошкільнята

(програма гуртка)

Кирилюк Тетяна Василівна – вихователь закладу дошкільної освіти №1.

Розумні дошкільнята. - Камянець-Подільський. – 2019.- 48с

У навчальному посібнику вміщено ігри та вправи, основною метою яких є розвиток пізнавальної, емоційно-вольової сфер дітей старшого дошкільного віку; формування в них уміння мислити самостійно, творчо; зосереджувати, розподіляти та переключати увагу; запам'ятовувати та відтворювати; знаходити нестандартні рішення тощо.

Використання поданих ігор допоможе педагогічним працівникам і батькам організувати цікаві заняття, під час яких малюк матиме нагоду крок за кроком рухатись від простих до більш складних завдань.

Передмова

З чого починається і як відбувається підготовка руки до письма у дітей дошкільного віку? Процес цей довгий за часом і складний, але його не можна пропустити, адже від якості підготовки залежить, як швидко і легко малюк освоїть цю навичку. Підготовка руки до письма потрібна для механічного тренування рук і допомагає дітям зрозуміти головні правила письмової справи. Завдання для ефективної підготовки руки дошкільника до письма – це вправи:

1. Пальчикові ігри – зарядка для пальчиків. Вона тренує моторику і зміцнює дрібні м'язи на пальцях малюка. Впливає добре на розвиток мовних, творчих здібностей. А ще це просто і весело.
2. Ліплення – заняття, яке зміцнює пальці, кисть руки, розвиває посидючість, фантазію, креативне мислення. Ліпити, в рівній мірі, корисно з пластиліну, тіста, глини.
3. Плетіння з намистин і інші заняття з дрібними деталями (крупа, квасоля) – добре розвиває дрібні м'язи на пальцях рук.
4. Вирізання – добре зміцнює руку. Приборкавши ножиці, малюк впевнено візьметься за ручку і олівець.
5. Розфарбовування картинок. Таке заняття на підготовку руки до письма підходить для маленьких дітей 3 і 4 років, старших дошкільнят 5, 6, 7 років. Його користь: вчить правильно тримати пишучий інструмент, розвиває окомір (здатність бачити кордони), розвиває всі групи м'язів, які беруть участь в роботі.
6. Малювання є кращим засобом розвитку здатності до письма. Перевага даної вправи полягає в тому, що вона активує різні види розумової роботи:
  - увагу, пам'ять і координацію;
  - механічні навички роботи з інструментом письма;
  - обидві півкулі мозку, їх злагоджену роботу;
  - мислення: образне, логічне і абстрактне;
  - фізичну силу рук, кистей, пальців;
  - мову.

Наш навчально-методичний посібник адресовано тим, хто прагне допомогти своїй дитині у розвитку мислення, пам'яті, уваги, уяви, допитливості.

Слідкуйте за тим, щоб дитина не перевтомлювалася. Із появою ознак стомлення, неуважності – припиняйте заняття. Краще працювати з дитиною частіше, але не більше, ніж 20-25 хвилин за раз. Обов'язково закінчуйте заняття на позитивних емоціях. Не порівнюйте свою дитину з іншими, схвалюйте її

частіше за особисті успіхи і досягнення. Навчаючи, виховуйте і будьте для дитини прикладом!

Матеріали посібника поділено на блоки:

- Обведи за контуром
- Які тварини заховалися у малюнку
- З'єднай цифри по-порядку
- Що художник забув намалювати
- Відгадай, де чий хвіст
- Хто залишив сліди
- Лабіринти
- Кросворди
- Порівняй картинку
- Ліплення
- Малювання
- Виклади за зразком
- Художнє слово
- Вивчи вірш
- Розкажи казку
- опиши тварину

Пояснювальна записка

Сучасне суспільство створює стійкий попит на особистість, здатну до новаторства, самовизначення, самоорганізації, самореалізації, здатну аналізувати життєву перспективу.

Програма гуртка «Розумні дошкільнята» з підготовки руки дитини старшого дошкільного віку до письма спрямована на реалізацію завдань програми «Впевнений старт».

Заняття гуртка поєднують тренування дрібної моторики пальців рук та вирішенням завдань розумового розвитку.

Метою програми є: формування компонентів інтелектуальної і сенсорної готовності до школи через:

- Розвиток дрібної моторики рук дитини.
- Розвиток слухової уваги.
- Розвиток графічного відтворення.

Для досягнення **мети** поставлені наступні завдання:

- Навчальні
  - Розвиток рухів рук
  - Розвиток слухової уваги і графічного відтворення
- Розвиваючі:
  - Розвиток графічних рухів, зорового сприйняття, зорово - моторних координацій
- Виховні:
  - Виховання старанності, акуратності, самостійності і впевненості у своїх вміннях.

Програма розрахована на один рік (для дітей старшого дошкільного віку). Заняття проводиться 1 раз в тиждень. 4 рази на місяць. 36 занять на рік. Організовується під час вільної діяльності дітей, в другу половину дня.

Тематичний план занять

Структурні елементи занять

- Пальчикова гімнастика, робота з лічильними паличками.
- Штрихування, графічні вправи.

- Вирізання

- Повторення вивченого, облік результатів навчання.

Навчальний план

Кількість занять на місяць	4
Кількість занять на рік	36

Структура занять

1 частина - Вправи на розвиток координації пальців рук:

пальчикова гімнастика, вправи з лічильними паличками.

2 частина - Вправи на розвиток графічних рухів, зорового сприйняття:

штрихування, домальовування.

3 частина - Вправи на розвиток зорово-моторної координації та орієнтуванні на сторінці: робота в зошиті, графічні диктанти.

4 частина - Підсумок.

Тривалість заняття: Заняття проводяться по 25 хвилин

Передбачуваний результат освоєння програми:

До кінця року діти повинні знати і вміти:

Знати	Вміти
знати гігієнічні правила письма	Вміти зберігати правильну посадку і положення рук при написанні
Знати правильне розташування зошита і ручки при письмі	вміти правильно тримати ручку, олівець
Знати правила штрихування	Вміти орієнтуватися на аркуші паперу в клітинку, в зошиті
Знати правила роботи з зошитом	Вміти виконувати штрихування, дотримуючись правил.
Знати правила роботи з ножицями	Вміти самостійно малювати прості елементи, фігури.
	Вміти орієнтуватися в зошиті, на рядку, на сторінці.
	Вміти правильно тримати ножиці і працювати з ними.

Малювання по клітинках по слуховому сприйняттю.

Ця робота передбачає систему прийомів і завдань від простого до складного. Враховуючи вікові особливості старших дошкільників, особливості слухового і зорового сприйняття заняття проводяться в зошиті у велику клітку. Клітина дає великі можливості для розвитку дрібної моторики і елементарних графічних навичок письма, так як малювання по клітинам вимагає дрібних і точних рухів, а також розвиває вміння орієнтуватися в просторі.

На першому етапі дитина ознайомлюється із зошитом у клітинку, робочим рядком потім вчиться виконувати завдання в обмеженому просторі-клітці, удосконалює вміння вимірювати умовною міркою-кліткою.

В подальшому завдання ускладнюються, поступово до складних слухових диктантів переходимо після того, як у дітей вже сформувалися досить чіткі просторові орієнтири і вони вільно сприймають слухові завдання. Заняття рекомендується проводити один раз на тиждень по 25 хвилин. Перед виконанням завдання психологічний настрій, а після виконання - вправи для кистей рук. Завдання можна виконувати різним матеріалом: кульковою ручкою, фломастером, простим або кольоровими олівцями.

Всі знання та вміння, отримані на заняттях гуртка «Чарівні клітинки» діти закріплюють у вільній діяльності. Для цього в куточку розвиваючих ігор поміщені зошити і листочки у клітинку, ручки, олівці, зразки різних завдань. Діти самостійно перемальовують картинки по клітинках, придумують різні свої фігури.

Підготовка руки до письма.

Вироблення правильної постави, похилого розташування зошита на парті і вміння тримати олівець і ручку при письмі і малюванні. Підготовчі вправи для розвитку окоміру, п'ясті руки і дрібних м'язів пальців: обведення і штрихування контурів, з'єднання ліній і фігур, малювання та розфарбовування візерунків і бордюрів безперервним рухом руки. Оволодіння рядком.

Письмо елементів букв: прямої похилої короткої палички, прямої похилої довгої палички, палички з закругленням внизу, довгої палички з петлею, палички з закругленням угорі і внизу, полуовала і овалу.

Пальчикова гімнастика.

Вчені прийшли до висновку, що формування мовних областей відбувається під впливом кінестичних імпульсів від рук, а точніше від пальців. Необхідно стимулювати мовний розвиток дітей шляхом тренування рухів пальців рук. Виконуючи пальчиками різні вправи, дитина досягає хорошого розвитку дрібної моторики рук, яка не тільки надає сприятливий вплив на розвиток мови (так як при цьому індуктивно відбувається збудження в центрах мови), але і підготовлює дитину до малювання, письма. Кисті рук набувають гарну рухливість, гнучкість, зникає скутість рухів, що надалі полегшить придбання навичок письма. «Пальчикові ігри» дуже емоційні і захоплюючі. Вони як би відображають реальність навколишнього світу - предмети, тварин, людей, їх діяльність, явища природи. В ході «пальчикових ігор» діти, повторюючи рухи дорослих активізують моторику рук. Тим самим виробляються спритність, вміння керувати своїми рухами, концентрувати увагу на одному виді діяльності.

«Пальчикові ігри» - це інсценування будь-яких римованих історій, казок за допомогою пальців. Багато ігор вимагають участі обох рук, що дає можливість дітям орієнтуватися в поняттях «управо», «вліво», «вгору», «вниз».

Дуже важливі ці ігри для розвитку творчості дітей. Якщо дитина засвоїла яку-небудь одну «пальчикову гру», він обов'язково буде намагатися придумати нове інсценування. Діти старше 5 років можуть оформити ігри різноманітним реквізитом - будиночками, кубиками, дрібними предметами і т.д. Доцільно кожне заняття по підготовці до письма починати з «пальчикових ігор», щоб розім'яти пальчики, активізувати моторику рук для успішного виконання дітьми різноманітних графічних вправ. Час проведення 3 - 7 хвилин.

Графічні вправи. Штрихування.

Виконання графічних вправ і штрихування сприяють підготовці руки до письма. Розвиток дрібної моторики визначається не тільки чіткістю і красою зображення ліній, але і легкістю і свободою . Дитина повинна намагатися не відривати ручку від паперу і не переривати лінії. Вміння вільно малювати плавні лінії зліва направо важливо при формуванні почерку. Вміння писати з

нахилом зверху вниз і знизу вгору необхідно при формуванні почерку. Розвитку точності рухів, уваги і контролю за власними діями, також сприяють графічні вправи.

Штриховка - одне з найважливіших вправ. Оволодіваючи механізмом письма, діти виробляють таку впевненість штриха, що коли вони приступають до письма у зошитах, у них це буде виходити як у людини, що багато писала.

Правила штригування:

- ✓ Штригування тільки в заданому напрямку.
- ✓ Не виходити за контури фігури.
- ✓ Дотримуватися паралельність ліній.
- ✓ Не зближувати штрихи, відстань між ними повинна бути 0,5 мм.

Виконуючи різні вправи по підготовці до письма, дитина і педагог повинні постійно пам'ятати і дотримуватися гігієнічних правил письма, доводячи їх виконання до автоматизму.

Вирізування ножицями.

Педагог приділяє особливу увагу засвоєнню основних прийомів вирізування - навичкам різання по прямій, вмінню різати різні форми (прямокутні, овальні, круглі). Завдання полягає в тому, щоб підвести дітей до узагальненого розуміння способів вирізування будь-яких предметів. При поясненні завдання необхідно вчити дітей не тільки пасивно засвоювати процес вирізування, але й спонукатиме їх давати словесну характеристику руху рук педагога при показі способів вирізування. Отримуючи симетричні форми при згинанні паперу, складеного гармошкою, діти повинні засвоїти, що вони зрізають не цілу форму а її половину.

Старші дошкільники починають опановувати без попереднього промальовування, підготовки лінії контуру навичками силуетного вирізування. Навчаючи силуетному вирізанню, успішно використовується прийом обведення контуру предмета в повітрі. Перш ніж приступити до вирізанню силуету, слід продумати, звідки, з якого кута, в який бік аркуша, направити ножиці, тобто вчитися планувати майбутню дію.

Вміння впевнено користуватися ножицями відіграє особливу роль у розвитку ручної майстерності. Для дошкільнят це важко, вимагає скоординованості рухів. Симетричне вирізання різних фігурок з старих листівок, журналів - корисне і захоплююче заняття для майбутніх першокласників.

Діагностика

ПІБ дитини	Уміння чітко виконувати пальчикову гімнастику	Уміння виконувати штрихування, дотримуючи всі правила її	Уміння правильно виконувати звуковий диктант	Вміння правильно тримати в руці ручку	Вміння орієнтуватися в просторі	Дотримання правил гігієнічних вимог для письма	бали	%

Способи перевірки знань, умінь, навичок.

3 бали - повністю відповідає критерію (існують значні докази того, що діяльність ЗДО відповідає даному критерію).

2 бали - частково відповідає критерію (існують деякі докази того, що діяльність ЗДО відповідає даному критерію);

1 бал - не відповідає критерію (практично відсутні докази того, що діяльність ЗДО відповідає даному критерію)

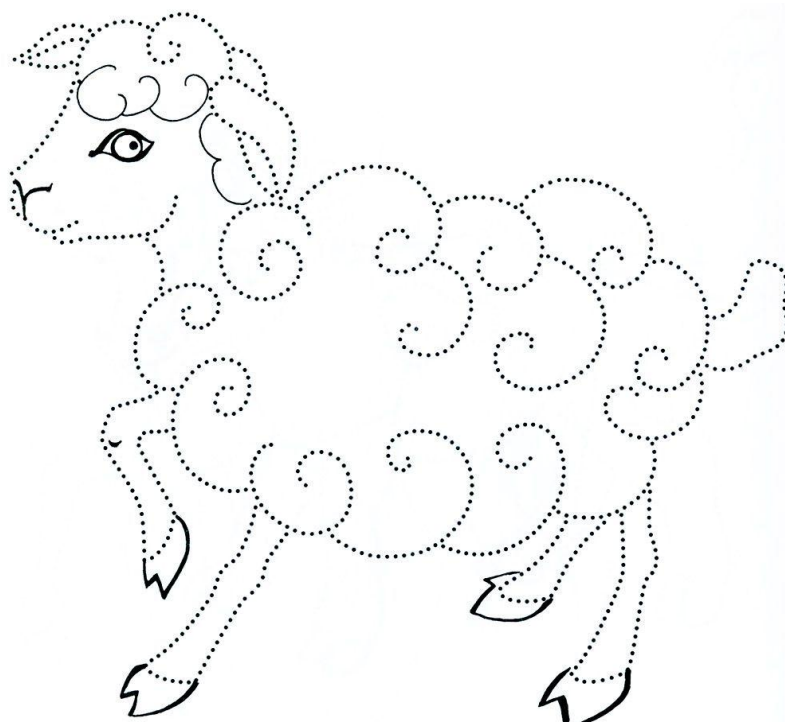
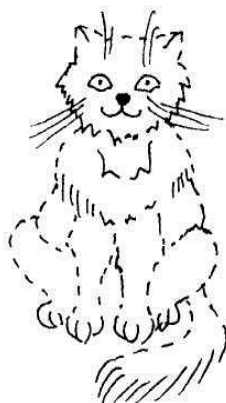
Практична частина.

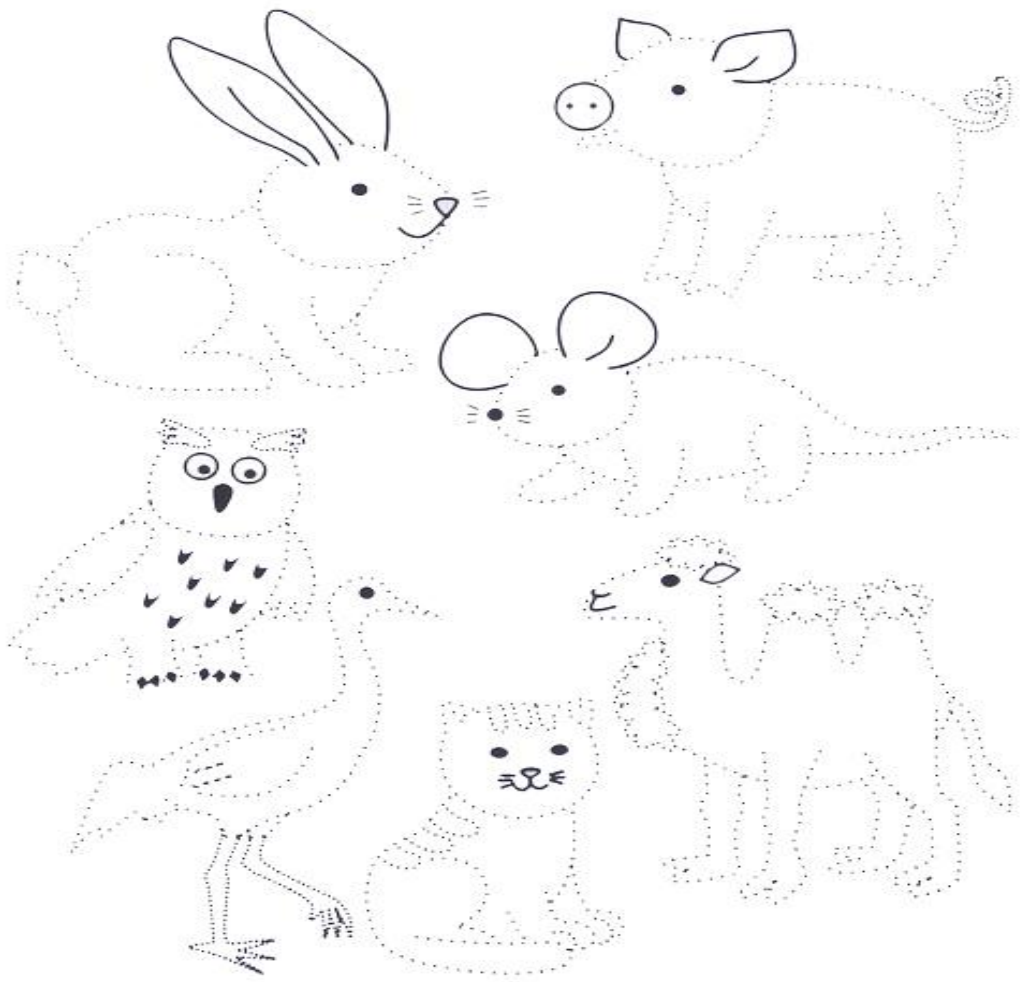
Констатуючий експеримент:

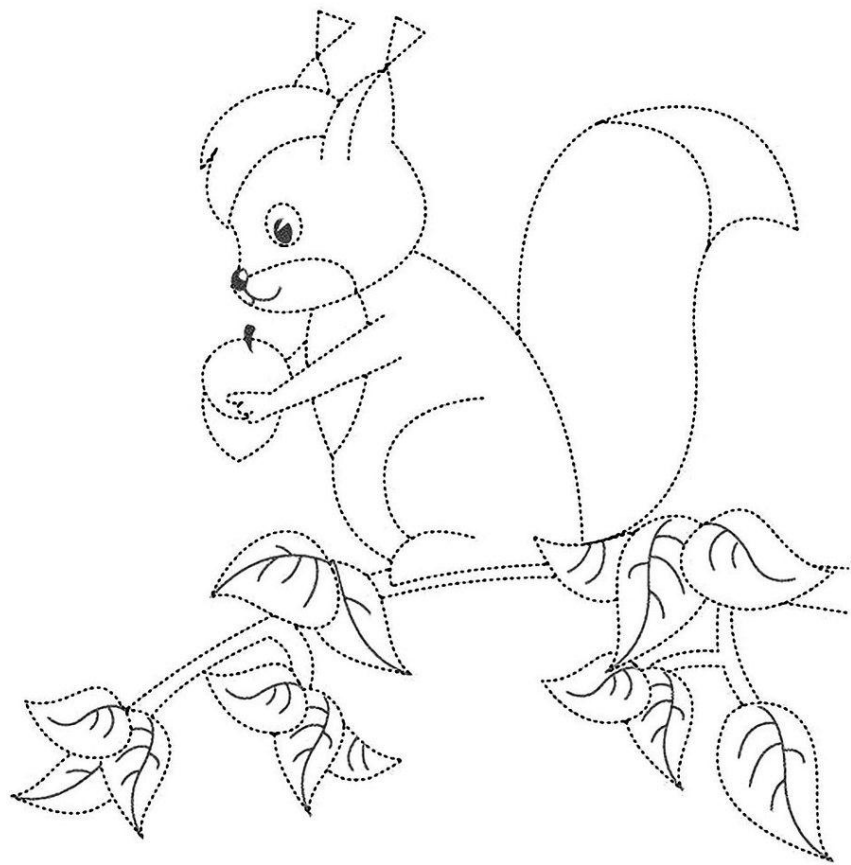
В даному експерименті беруть участь діти старшої групи:

Тимофій П, Саша Т, Адріана Б, Маша Т, Маша Х, Діма А, Таня Г, Злата М, Денис Б, Даня Г.

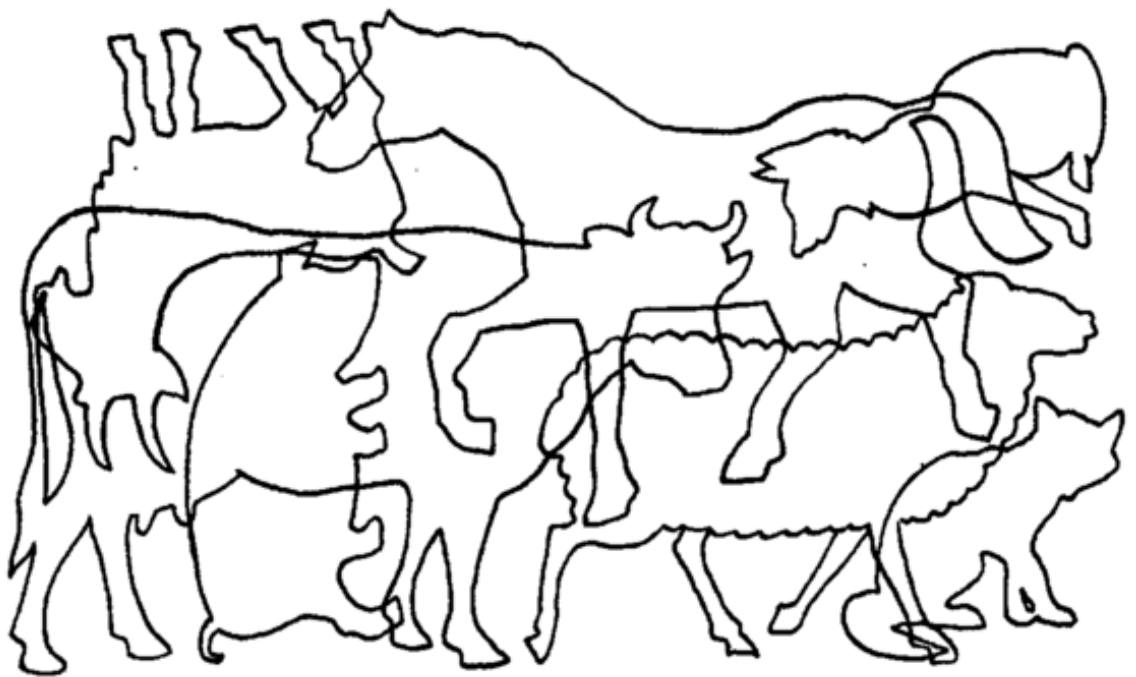
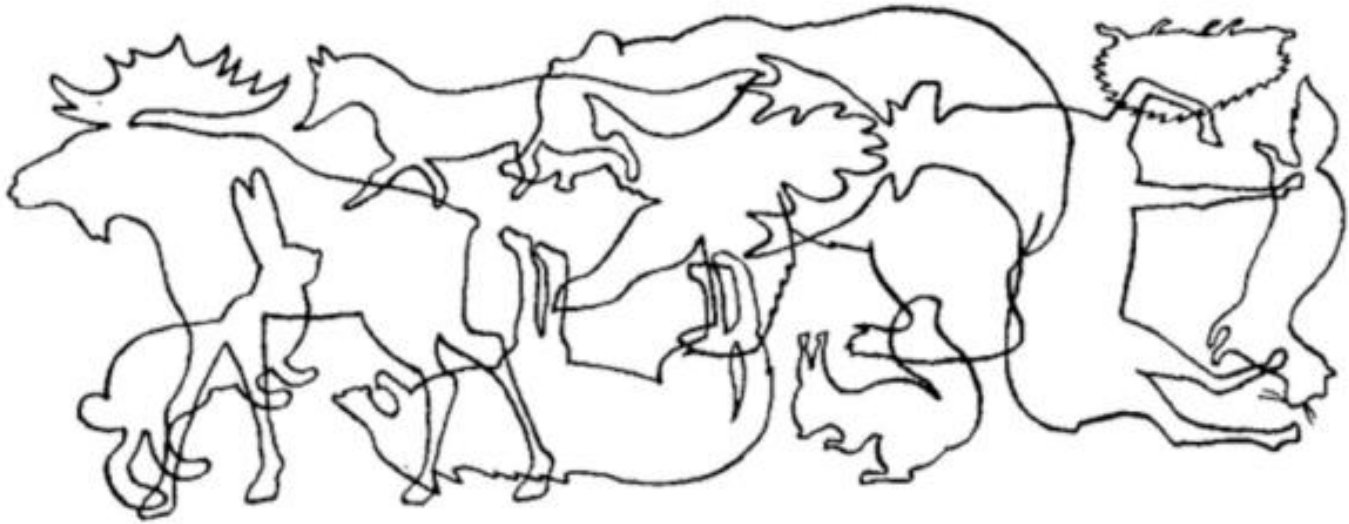
**Обведи за контуром малюнки. Розфарбуй
зображення на свій смак.**

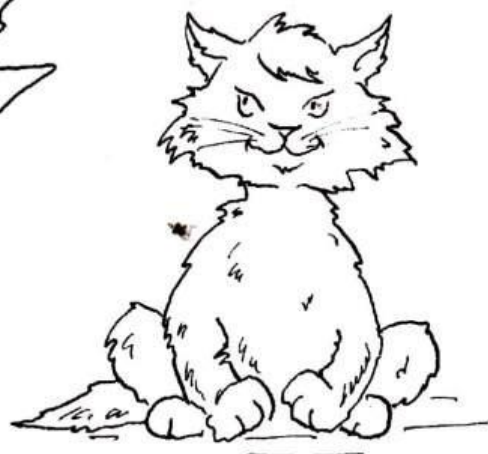
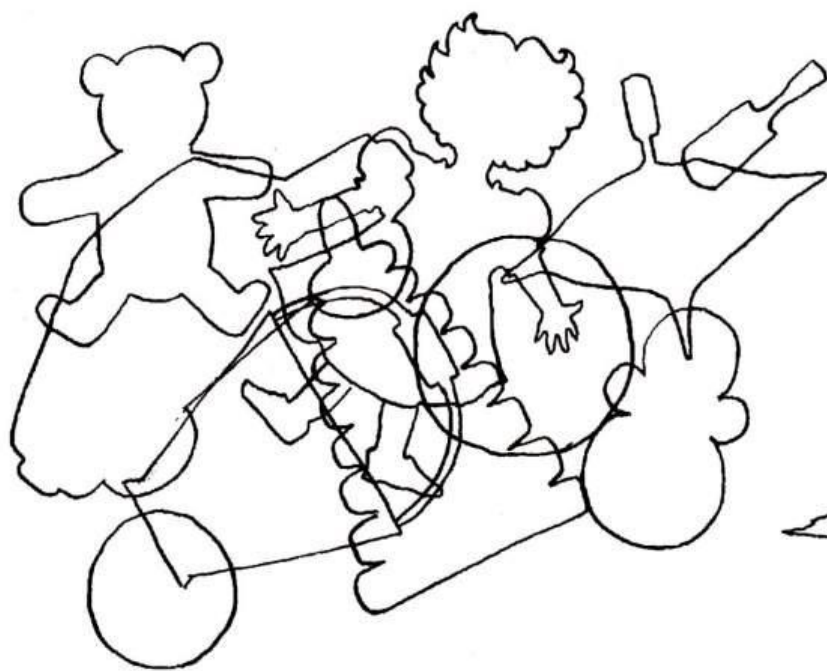

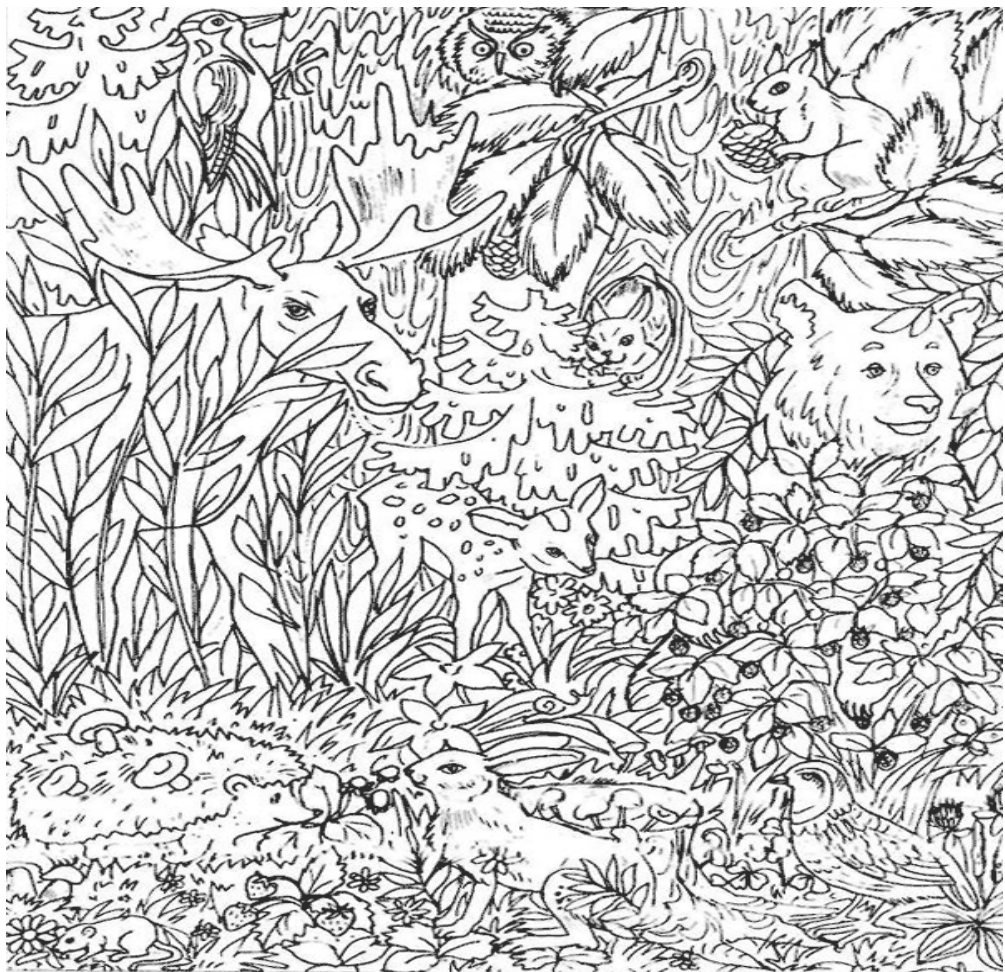

Які тварини сховані у малюнках? Знайди і розфарбуй

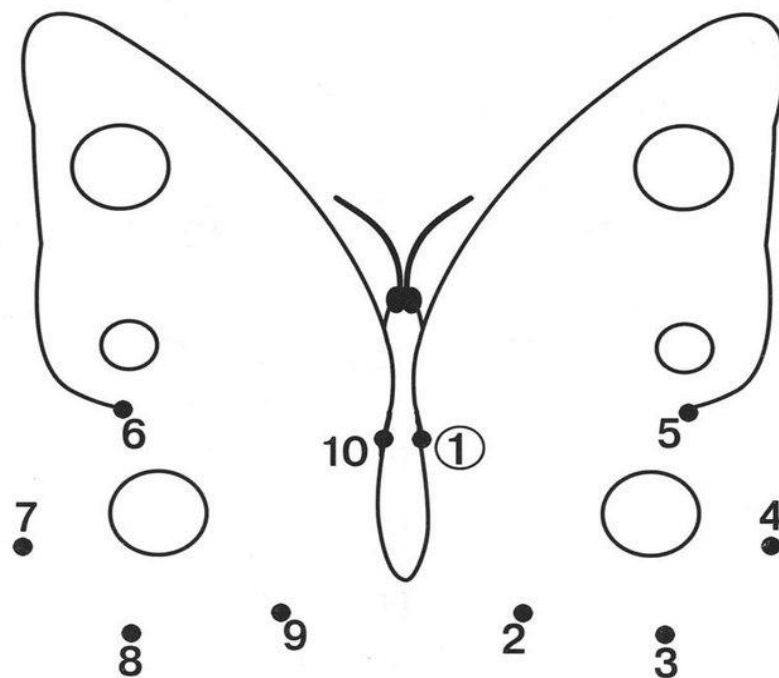
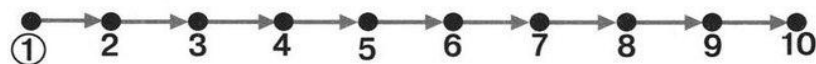
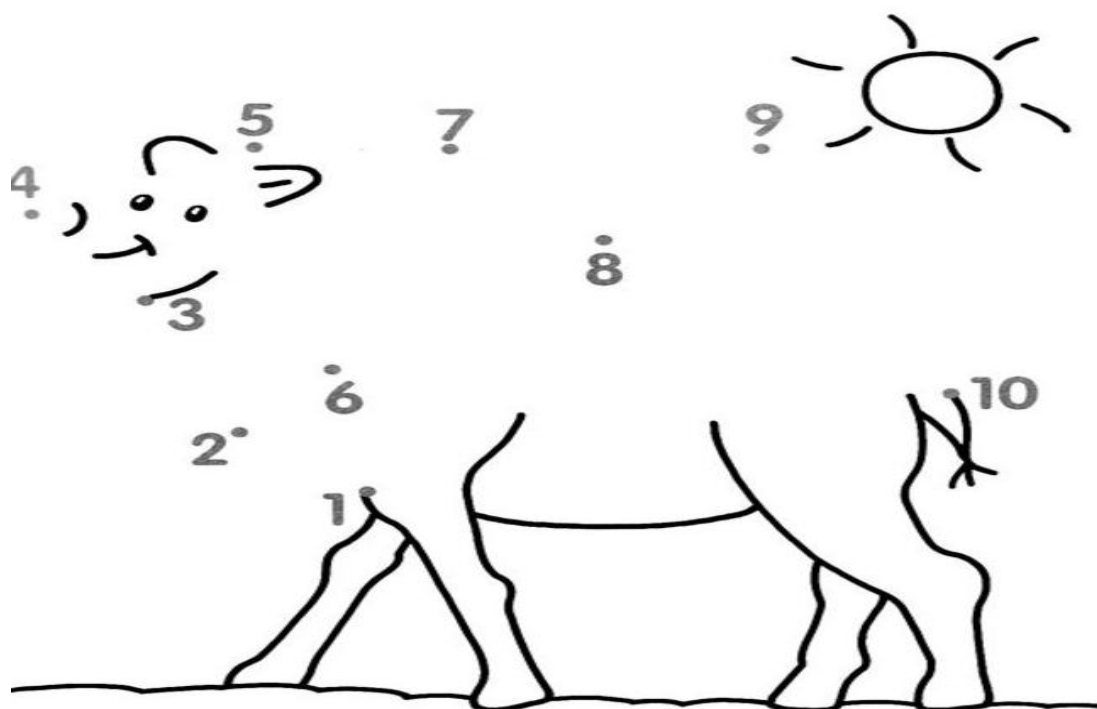

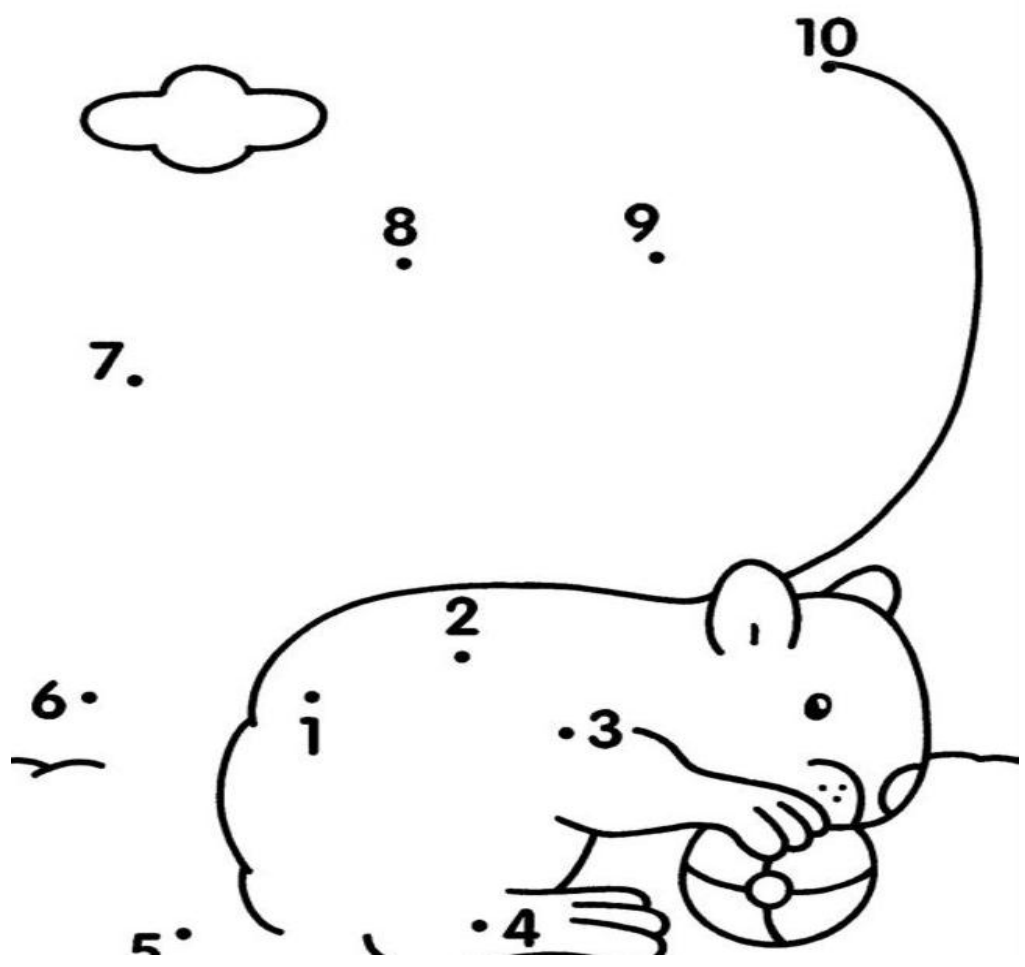
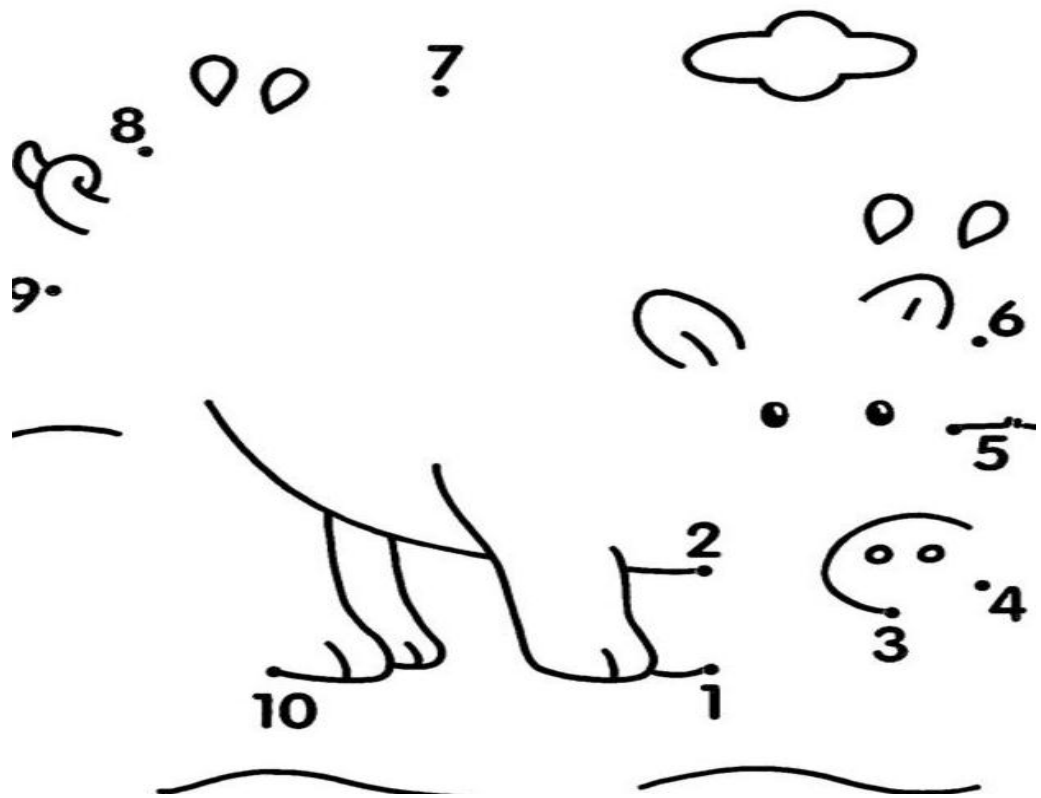

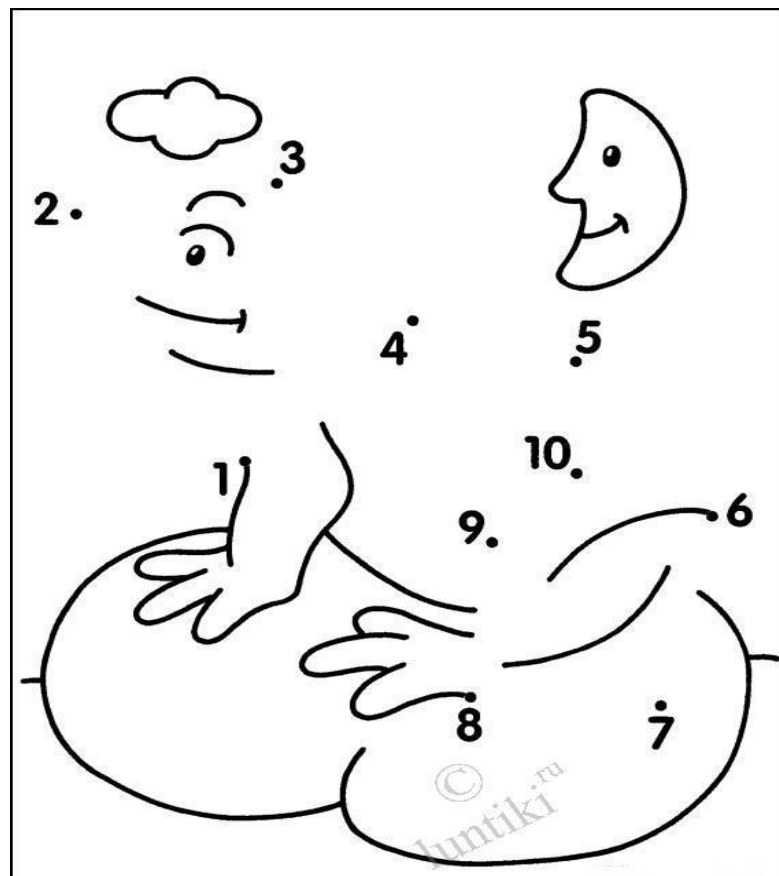
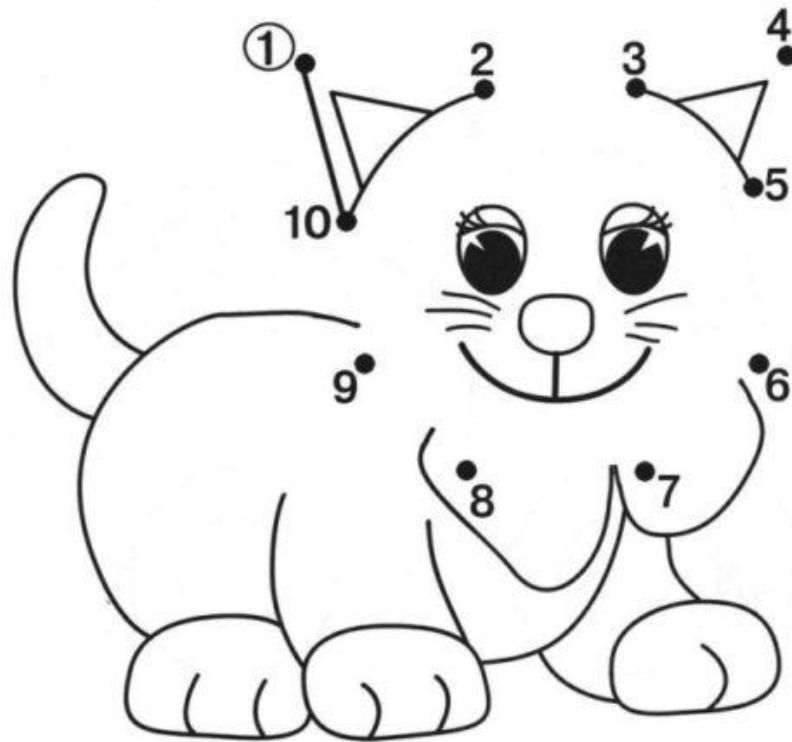
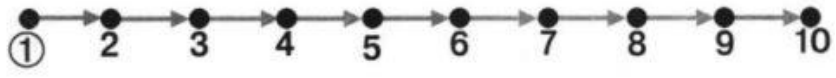

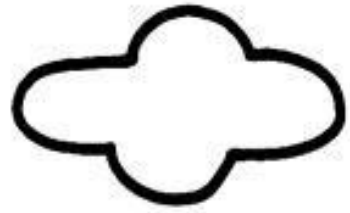
З'єднай цифри по порядку. Назви їх. Малюнок розфарбуй

6.

4.

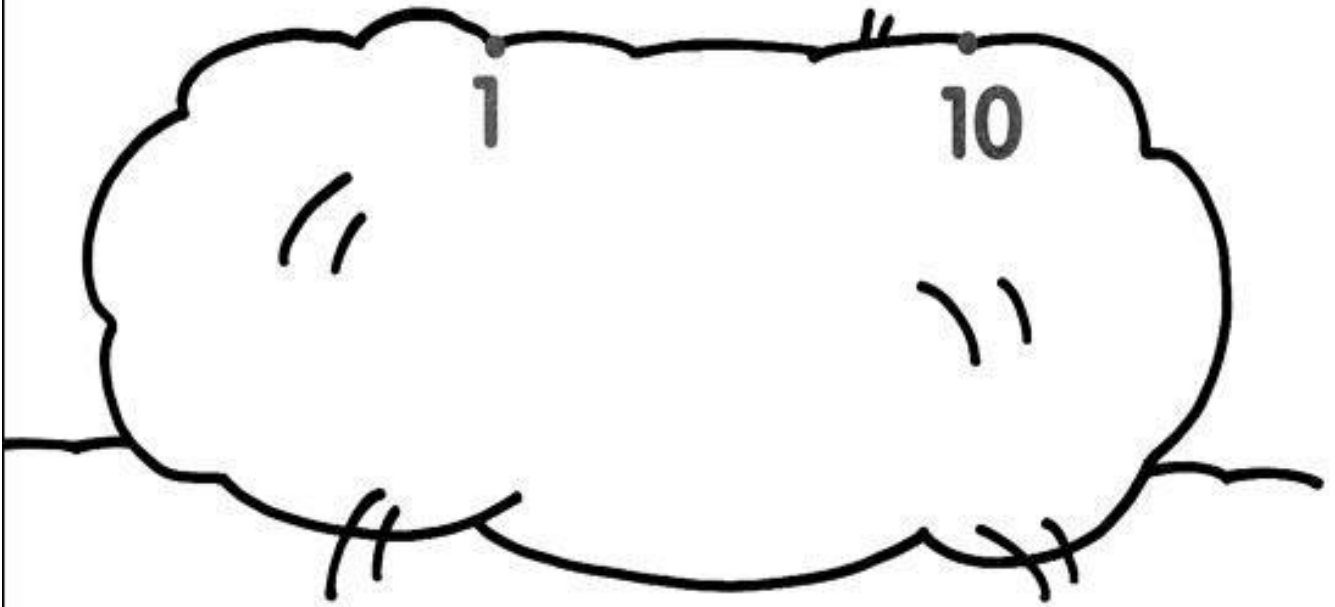

.8

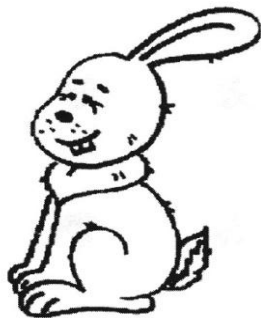
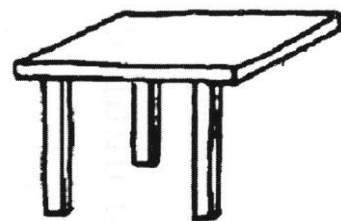
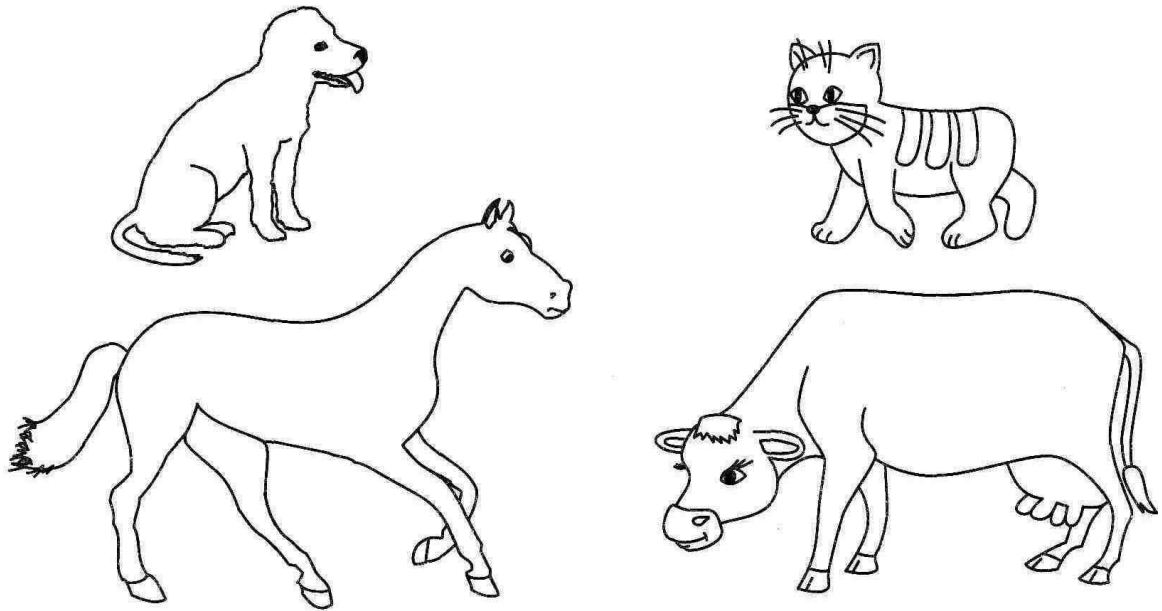
.9

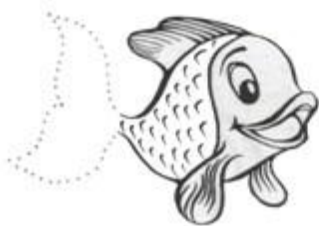
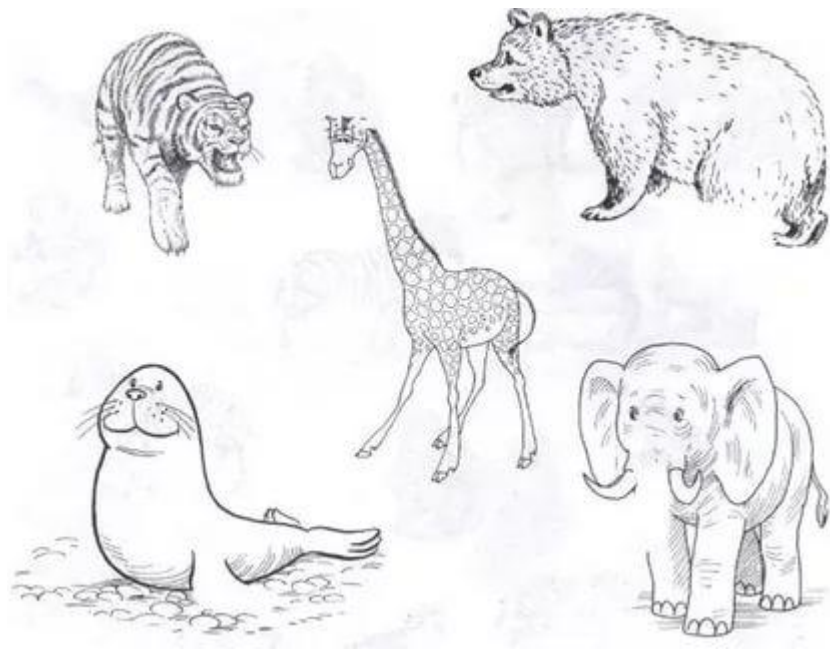

2.

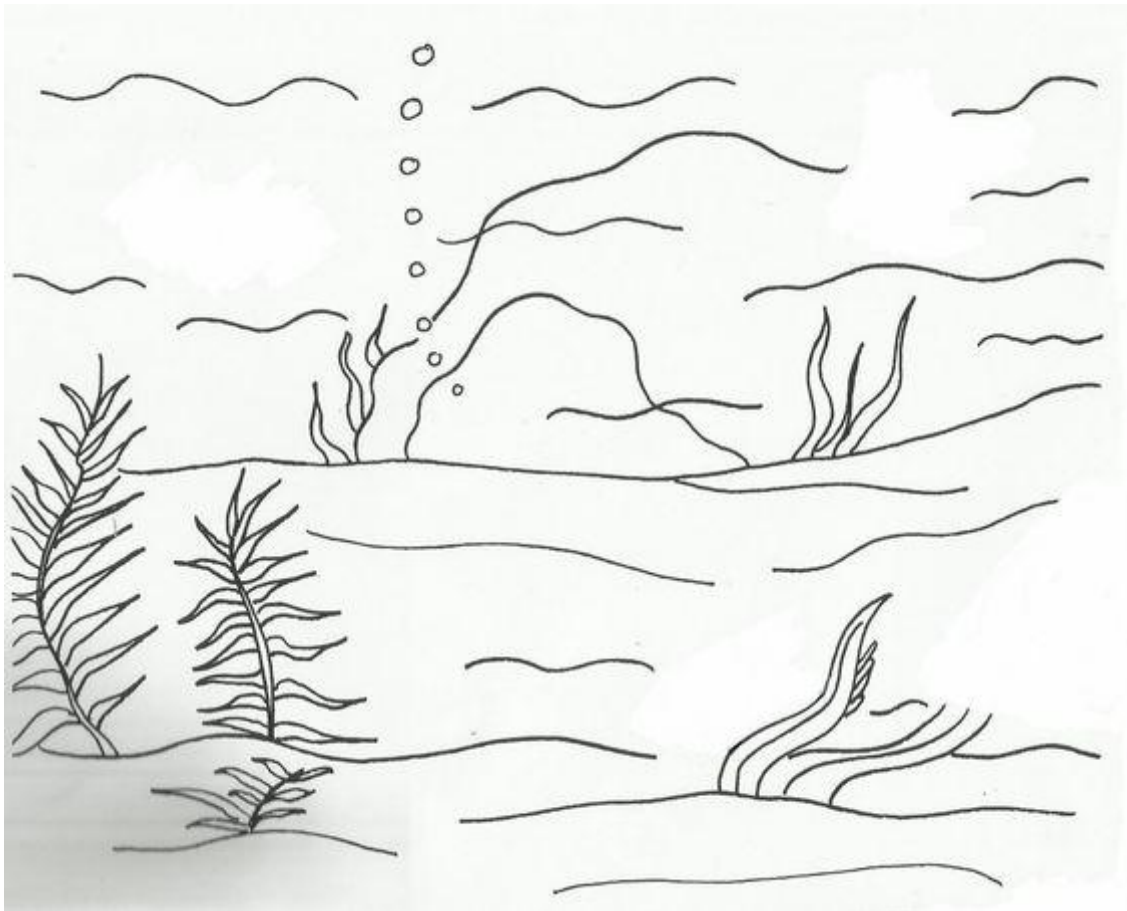
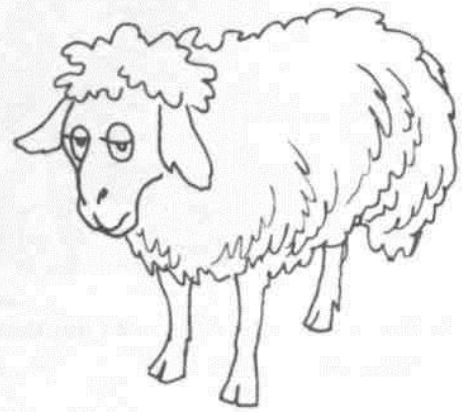
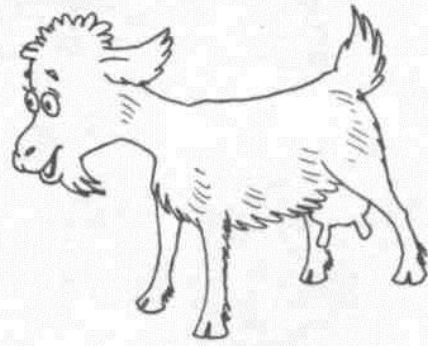
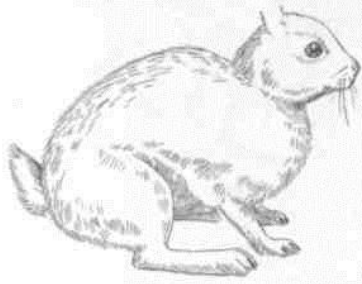

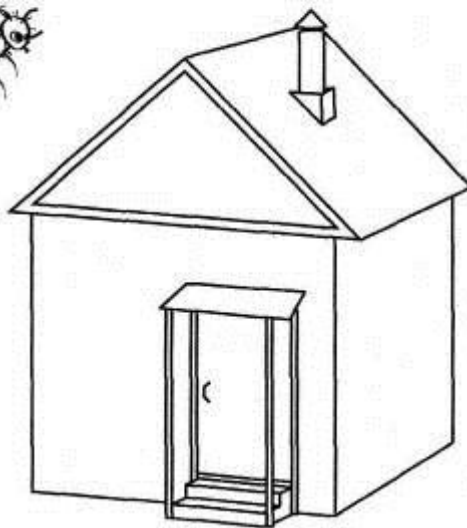
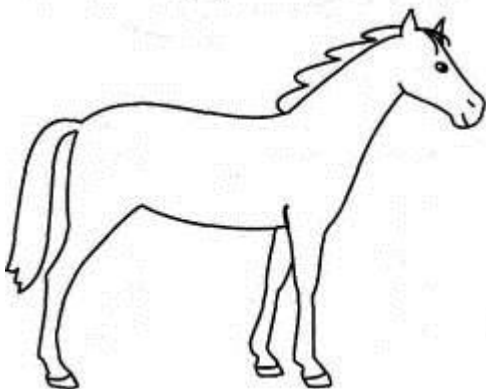
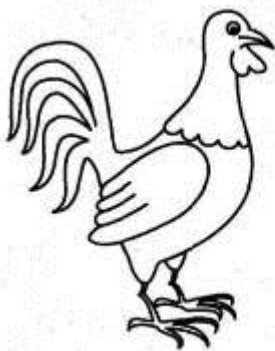
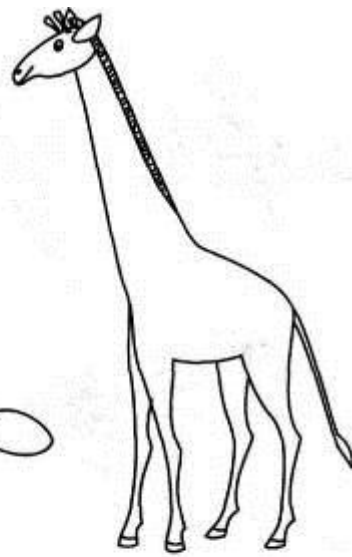
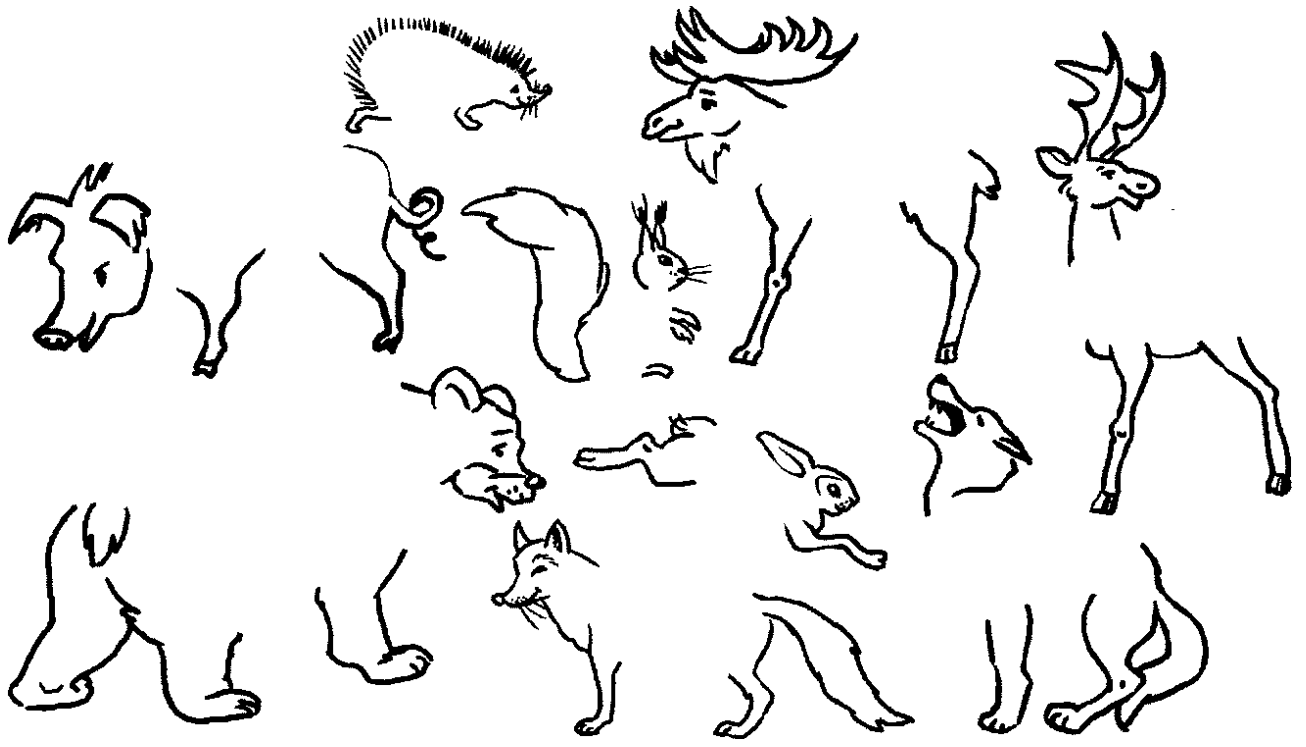
Що художник забув намалювати? Домалюй і розфарбуй.

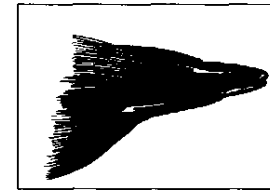
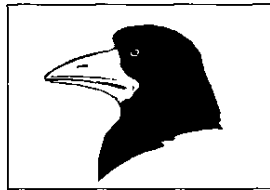
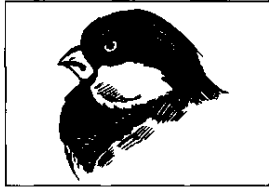
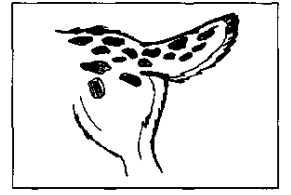
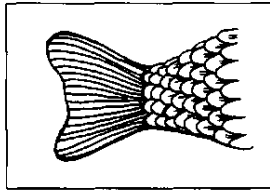
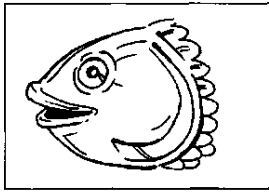

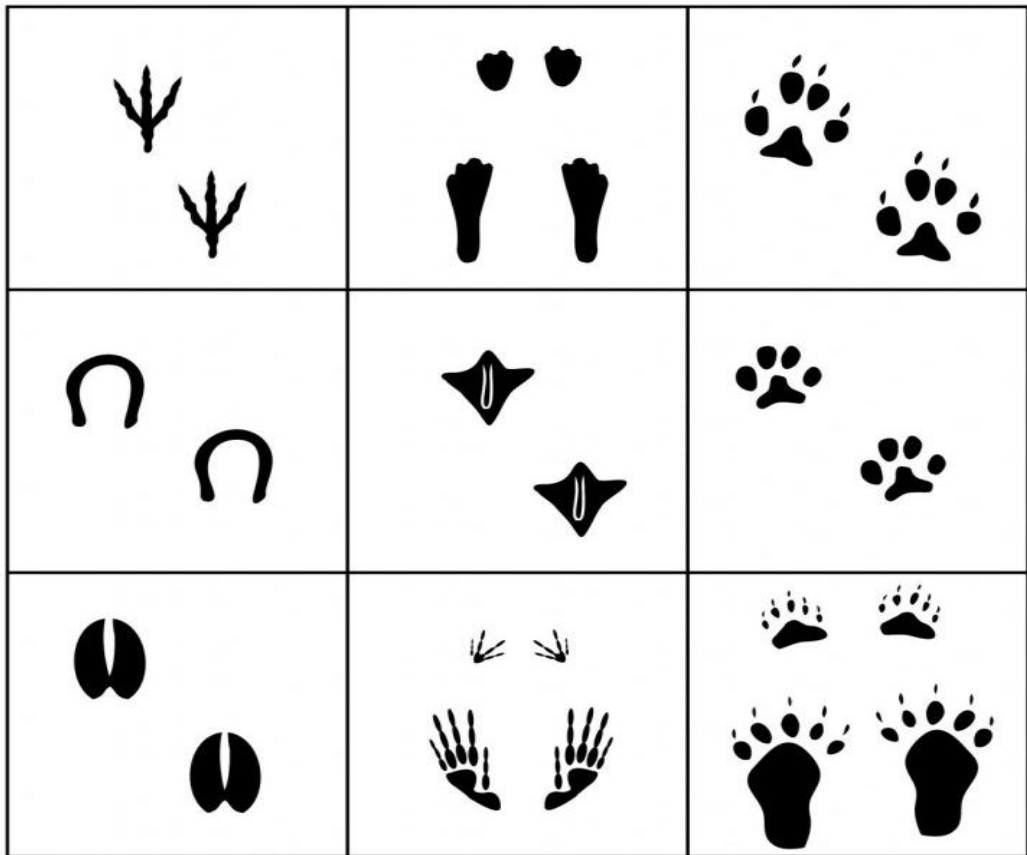

Вгадай, де чий хвіст? Розкажи про тварину

Вгадай. Хто залишив сліди?

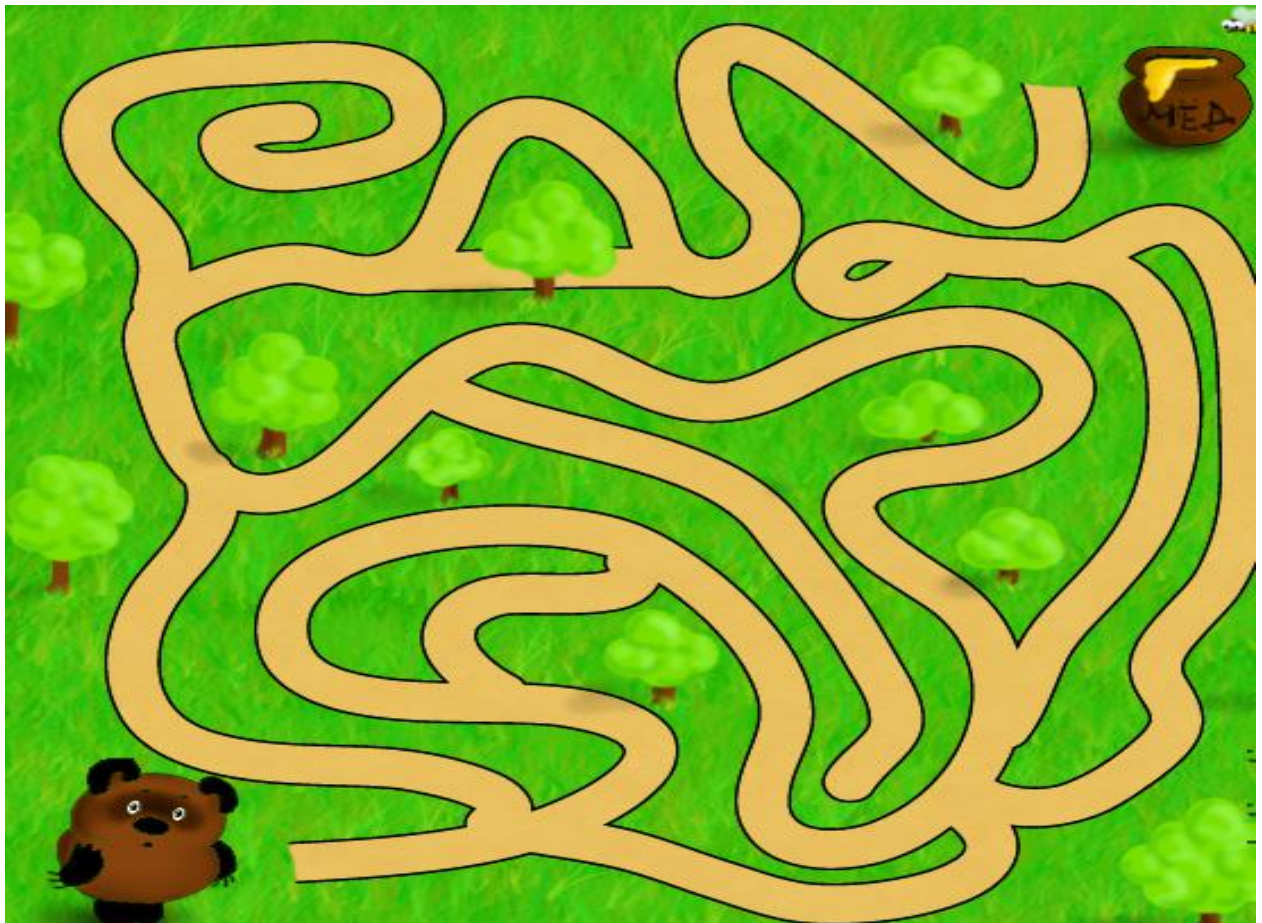

Допоможи котику зловити мишку

Якою стежкою ведмедю піти, щоб медок знайти?

Розгадай назви тварин, відповіді запиши

					1					
							2			
									3	
									4	
					5					
										6

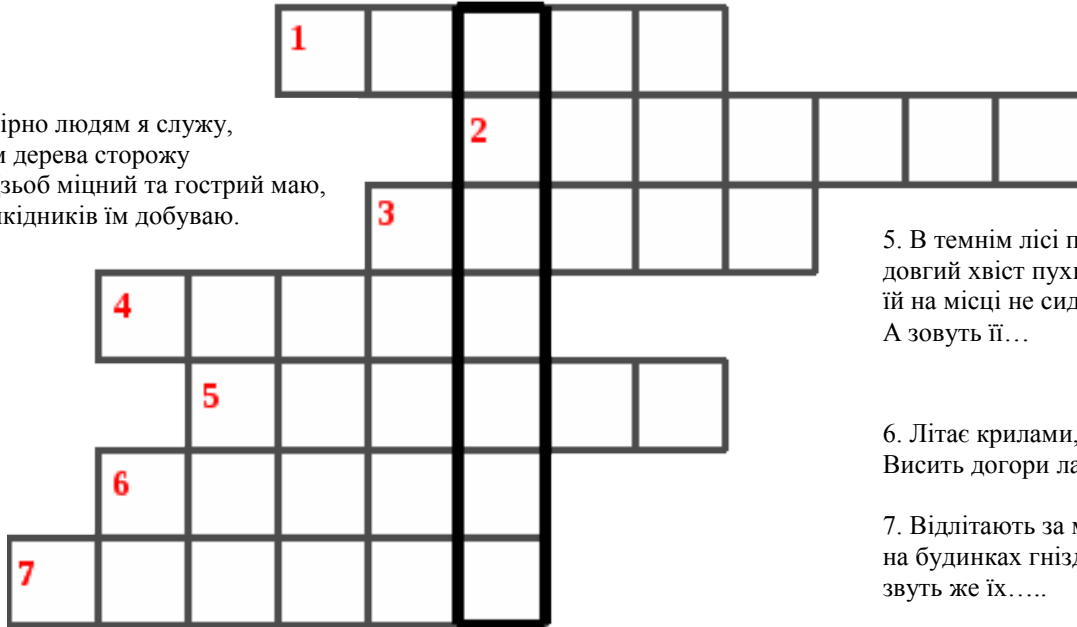
Відгадай загадки і розгадки запиши

2. Хоч у нього шуба є,
та як холод настає
Він не їсть тоді, й не п'є,
і не ходить, не гуляє,
а у лігво спать лягає.

3. Він із казки, він із пісні
в нього зуби є залізні.
капустину він гризе
зветься звір на букву «З»

4. Ні рак, ні риба, ні звір, ні птиця
голос тоненький, а ніс довгенький,
хто його вб'є, той свою кров проллє.

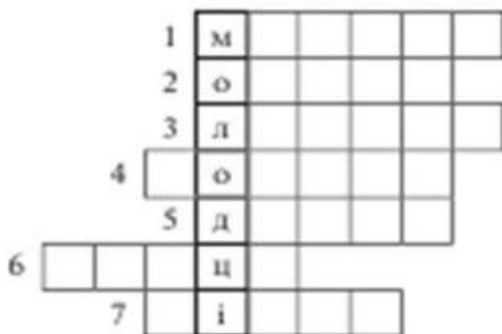
1. Вірно людям я служу,
їм дерева сторожу
Дзьоб міцний та гострий маю,
шкідників їм добуваю.

5. В темнім лісі проживає
довгий хвіст пухнастий має
їй на місці не сидиться
А зовуть її...

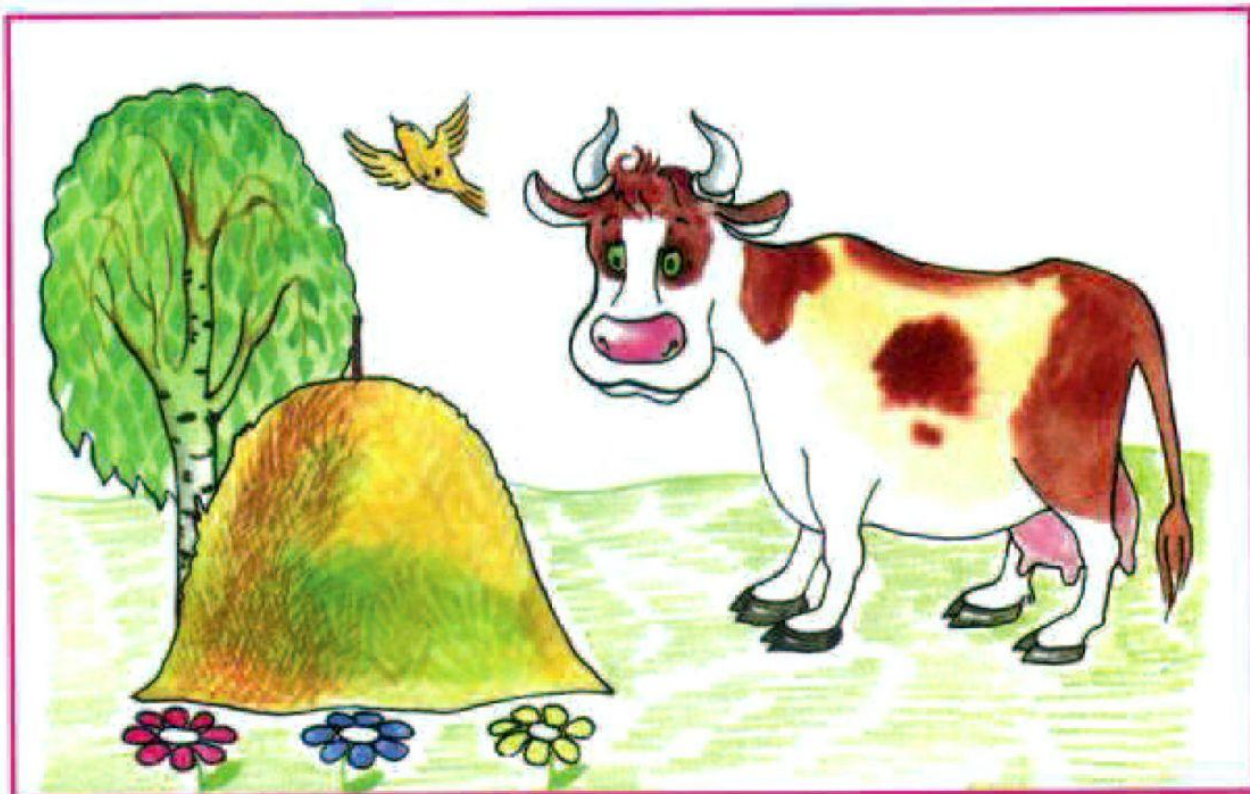
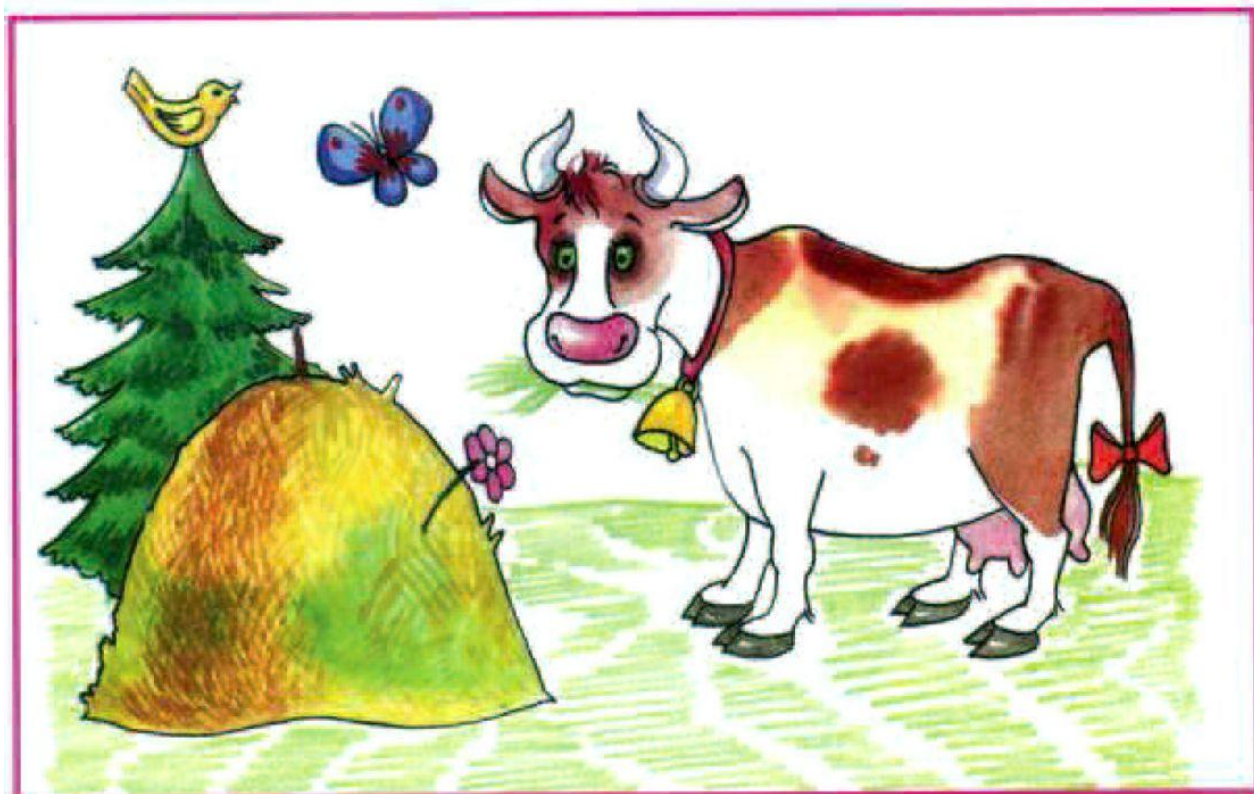
6. Літає крилами, ходить ногами
Висить догори лапами

7. Відлітають за моря, у краї далекі
на будинках гнізда в'ють
звуть же їх.....

1. Ягода, якою живиться ведмідь.
2. Стрункий, швидкий, роги гіллясті.
Пасеться весь день. Хто це?
3. Прийшла вона з довгим віником на
бесіду із нашим півником.
Схопила півня на обід, та й замела
мітлою слід.
4. Плоди, якими живиться дикий кабан.
5. Житло білки.
1. Невеличка лісова тварина, яка
живиться взимку корою дерев.
7. Тварина руда влітку, сіро-коричнева
взимку, живе на дереві.

Розглянь. Порівняй картинки і знайди відмінності

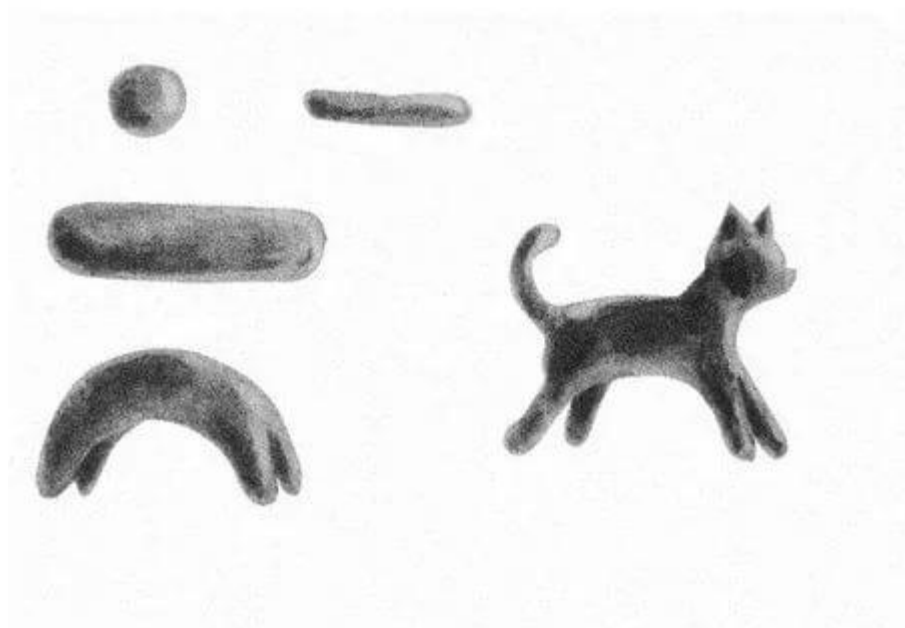

Зліпи за зразком котика

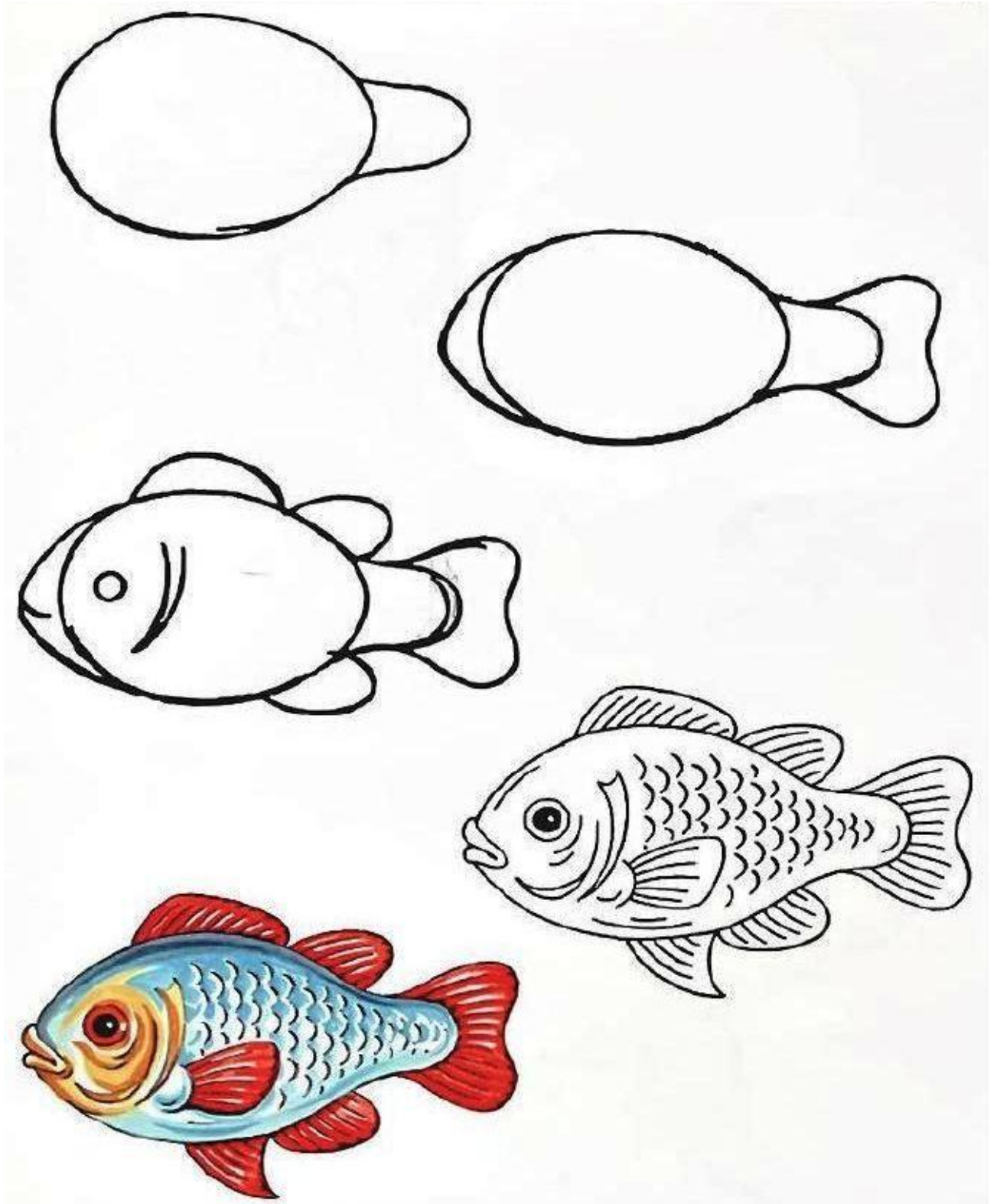

Вчимося ліпити вірного друга людини

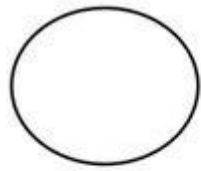

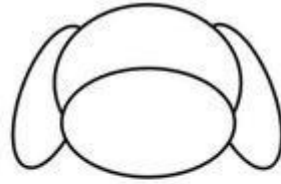
Намалюй разом із батьками

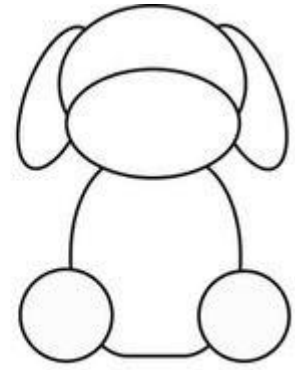

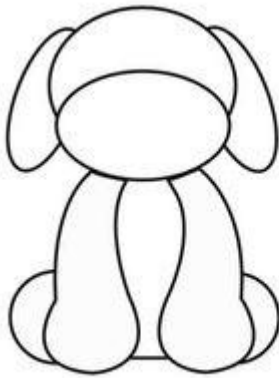
1

2

3

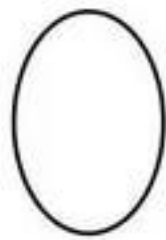
3

4

5

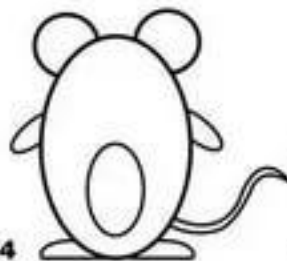
1

2

3

4

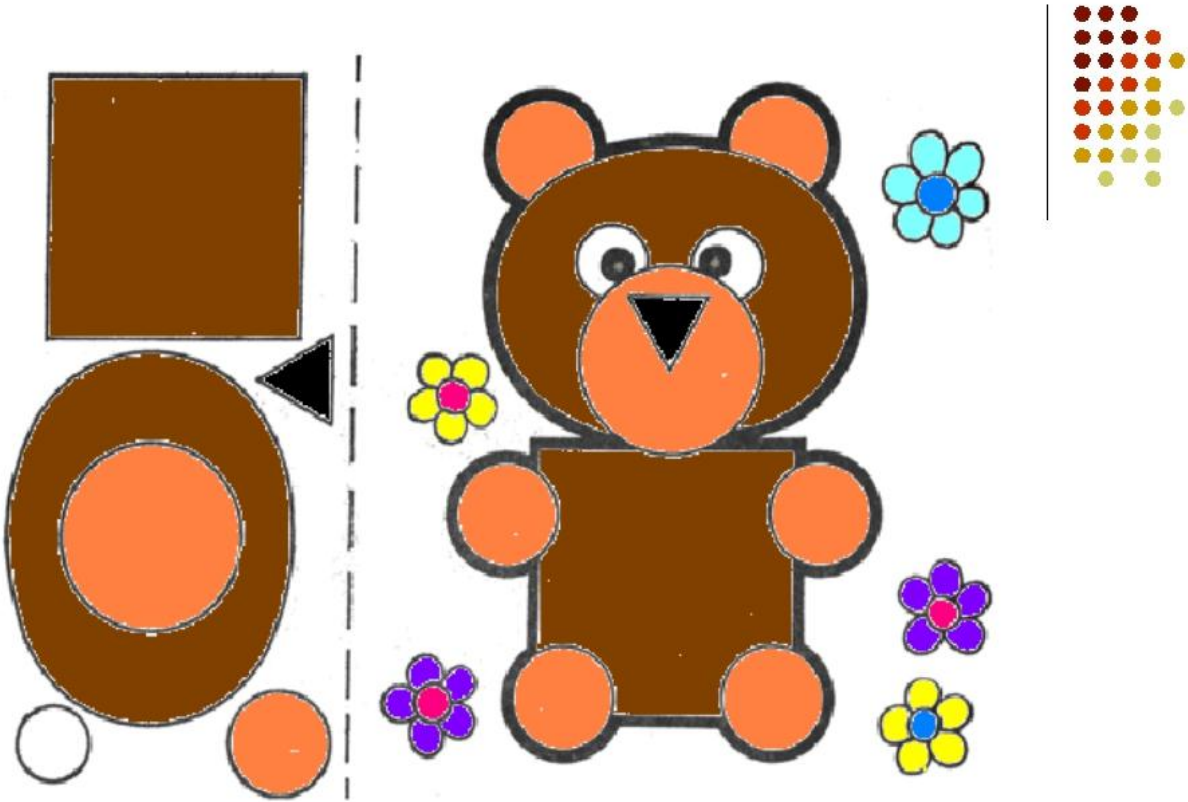
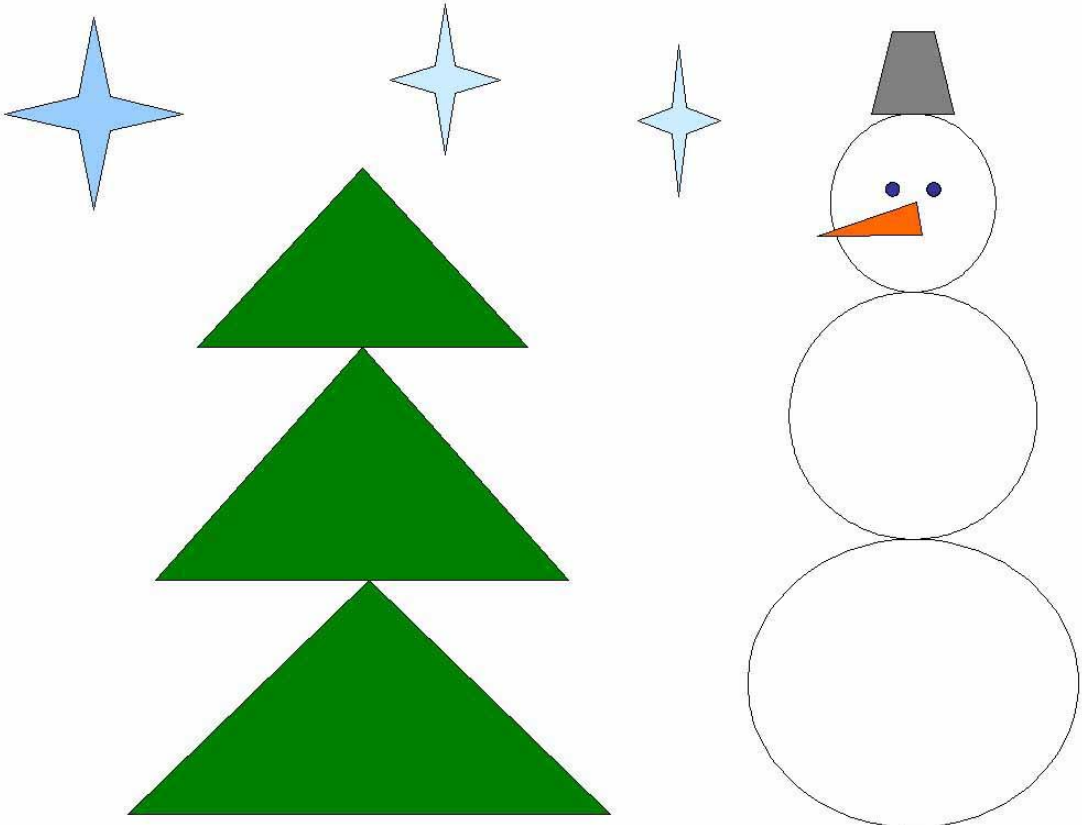

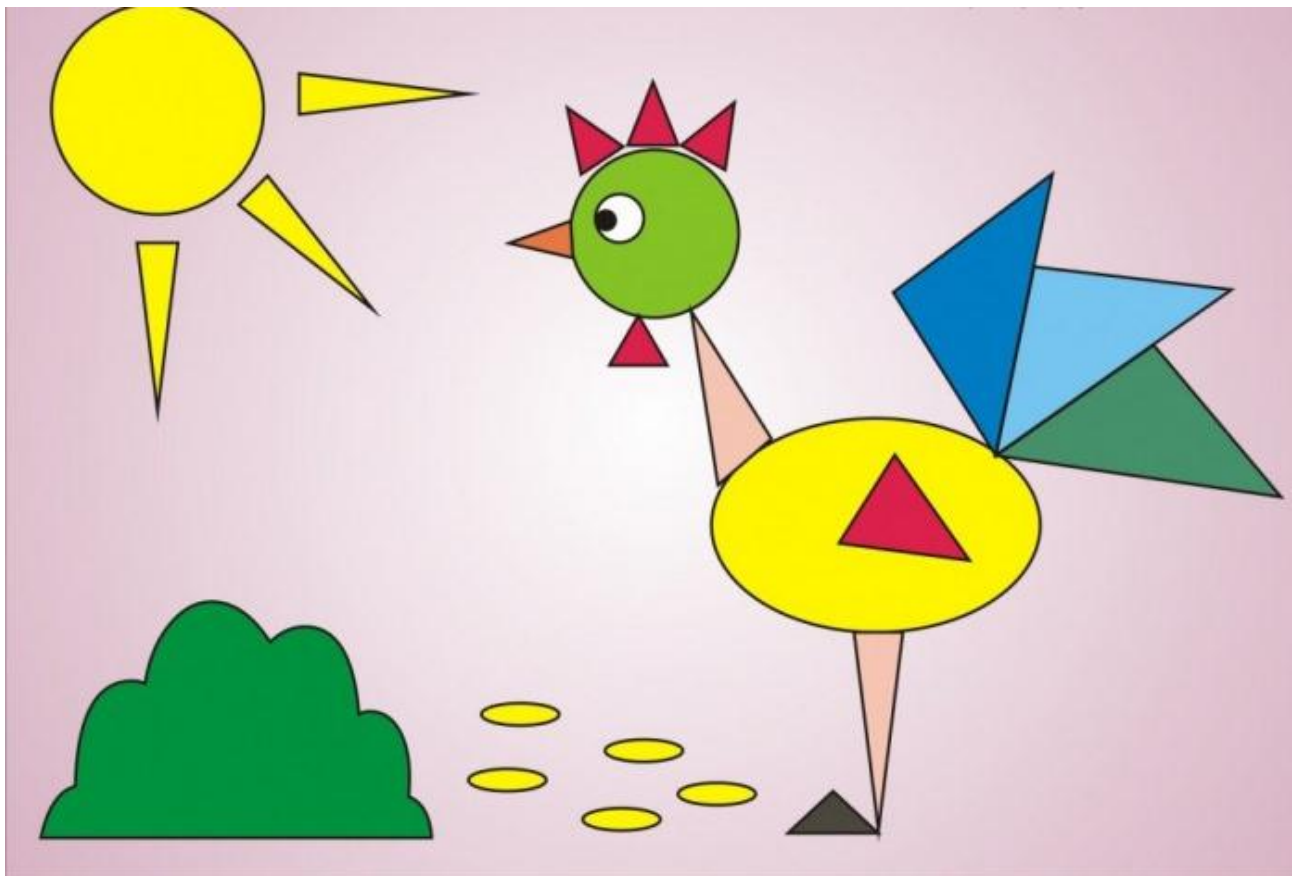
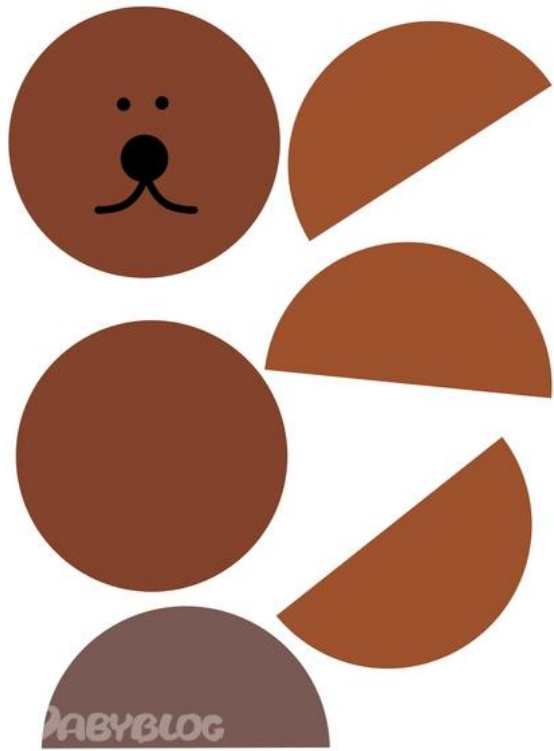
5

6

Виклади малюнок за зразком з геометричних фігур

Легенди про тварин

Коза

Коза в традиційних віруваннях українців відігравала неоднозначну роль. Вважали, що чорт, наслідуючи Бога, хотів створити корову, та в нього вийшло не дуже вдало. Вірили, що відьма боїться кози і ніколи не відбирає у неї молока. Водночас коза була символом родючості. Про неї співали:

Де коза туп-туп,
Там жита сім куп.
Де коза рогом,
Там жито стогом.

Заєць

Заєць, як і коза, був створений нечистою силою. Він був слугою чорта, тому зустріч з цією твариною віщувала невдачу. Щоб запобігти цьому, на дорогу кидали жмут сіна. Вірили, що заєць, який з'являється поблизу житла може накликати пожежу.

Заєць у всіх народів став символом боягузтва

Кріт

Жили двоє сусідів:багач і бідняк. У багача сто гектарів землі, а в бідняка - лише гектар. Та багачеві все мало, і він усе переорював межу. По борозні у рік відорював у бідняка. По борозні, по борозні - і вже у бідняка лише з пів гектара. І подав на багача в суд. Суд пообіцяв прийти в те місце та встановити правильно межу. І багач став думати, як би не віддати викрадені пів гектара. Він під межовим каменем викопав вночі яму, сховав там свого сина, прикрив колодами та так заклав дерном, що й не видно прихованої ями, лише межовий камінь стирчить. І наказав синові:Як рано вчуєш, що тут хтось ходить, кричи: «Тут межа!»

На другий день судді приїхали оглядати межу, а багацький син тут же загорланів з-під каменя межового:

- тут межа!

Судді хотіли, аби правда була багачева. Знали, що багач заплатить, а від бідняка лише «дякую» почувеш. І вони сказали:Сам камінь проговорив, де межа.

А вночі багач пішов викопати свого сина, але сина в ямі не було. Викопав лише чорного крота.

Так багач висудив від бідняка пів гектара поля і втратив сина.

І риє-вигортає з тих пір кріт землю. Все хоче показати, де має бути межа.

Легенда про літаючу мишу

Давним-давно була справа. Коли була світова війна між звірами і птахами.

Мудра стара Кажан задумалася про своє призначення. Адже вона була і твариною і птицею одночасно. Тому вона ніяк не могла для себе вирішити, до якої групи їй все-таки вигідніше примкнути. Вирішивши всіх перехитрити, вона придумала таке: якщо птахи будуть брати верх над звірами, то вона стане підтримувати птахів. Якщо ж навпаки - вона швиденько перекинеться до звірів.

Але її поведінка тут же засудили і зажадали від неї не бігати від одних до інших, а раз і назавжди вибрати або сторону звірів, або птахів. І не важливо, хто з них зараз програє або перемагає. Але стара Кажан вперлася: - Я залишуся посередині. - Бути по твоєму! - Сказали обидва боки. Почалася битва, і стара Кажан, опинившись в самому пеклі, була розчавлена і померла.

Тому що неможливо всидіти між двома стільцями, а той, хто спробує це зробити, завжди буде надаватися на самій гнилої частини мотузки, що висить над пащею смерті.

Відгадування загадок про тварин

Клишоногий, волохатий, влітку спритний та завзятий, ну а взимку, лежебока, у барлозі гріє боки. (Ведмідь)

Взимку спить цей звір в барлозі. І прокинутись невзможі. Смокче лапу уві сні. Хто це? Підкажіть мені. (Ведмідь)

Колючий клубочок Прибіг у садочок. (Їжак)

Хто на собі свій будинок носить? (Черепаха, равлик)

У нашої бабусі сидить дід у кожусі, проти печі гріється, без води умиється. (Кіт)

Здивувалась дітвора: «Це тварина чи гора? Як же їсть він, як він п'є?» А для цього хобот є! (Слон)

До пухнастого хвоста личить шубка їй руда. Як рушає полювати, не виходить зайчик з хати. (Лисиця)

Прислів'я та приказки про тварин

- ❖ У корови молоко на язиці.
- ❖ Годуй корову ситніше, молоко жирніше.
- ❖ Добрий коник не навезе на пеньок.
- ❖ Не жени коня батогом, а жени його вівсом.
- ❖ Кінь копитом дає здачі.
- ❖ Без постави кінь-корова.
- ❖ Не вір козлу в городі, а вовку у кошарі.
- ❖ Вовка ноги годують.
- ❖ Вовк не пастух, свиня не городниця.
- ❖ Худо вівцям, де вовк у пастухів.
- ❖ Буває і ведмідь літає... коли з кручі зіштовхнуть.
- ❖ Два ведмеді в одному барлозі не уживуться.
- ❖ Лисиця все хвостом прикриє.
- ❖ Кожна лисиця свій хвіст нахвалює.
- ❖ Лисиця і уві сні курей вважає.
- ❖ Лисиця сімох вовків проведе.
- ❖ Стара лисиця приймочкою риє,
- ❖ А хвостом сліди замітає.

Вивчи напам'ять скоромовку

У зливу жахливу під кущем

Дуже змогли жук з джмелем.

***

Тигрнятко з тигром-татом

Тренувалися стрибати.

***

Ворона сороці намисто купила,

В намисті сорока намистинки лічила..

***

Крокодил до крокодила
Припливав просити мила,
Бо набридло крокодилу
Умиватися без мила.

***

Вовк-вовцюг вівцю волік.
Вова вовку — вила в бік.
Як завив же вовк-вовцюг,
Миттю випустив вівцю,

***

Черпаха чаплю вечором
Пригощала чаєм з печивом.

* * *

Чорно-білий чорногуз
У болото чорне вгруз.

* * *

Тигрнятко з тигром-татом
Тренувалися стрибати.

* * *

Скриню зі скарбом
Знайшли карась із крабом.

* * *

Горох у городі виріс небувалий
Горобці город пограбували.

Вивчивірш за допомогою символів

		
Сплять	ведмеді	в теплих лігвах,
		
Сосни	в інею застигли.	І під кригою на дні,
		
Сплять	у річці	окуні.

Сплять ведмеді в теплих лігвах,

Сосни в інею застигли.

І під кригою на дні,

Сплять у річці окуні.

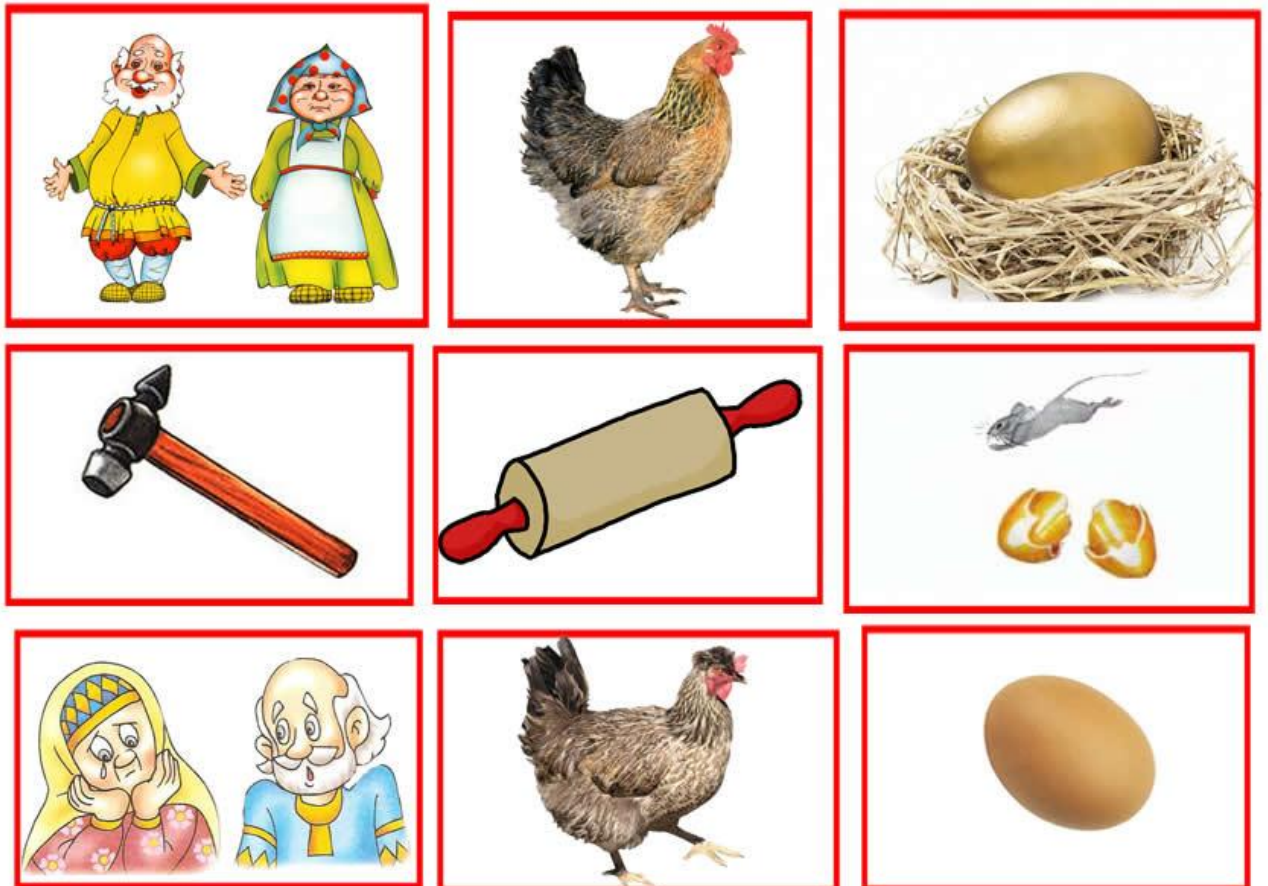
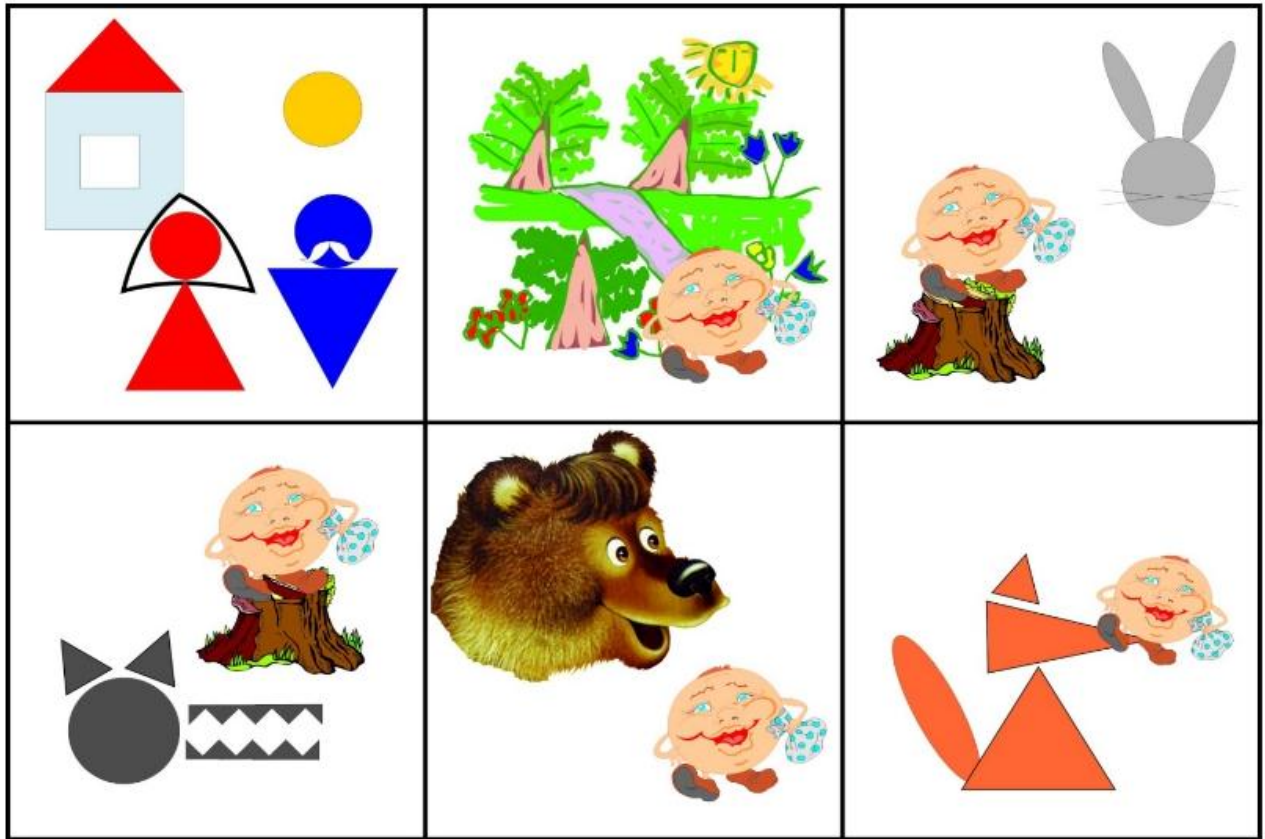
 Садок	 вишневий	 коло хати,	 хрущі	 над вишнями	 у-у-у гудуть,
 плугатарі	 з плугами	 йдуть,	 співають	 ідучи	 дівчата,
 А матері	 вечерять	 ждуть.	 Сім'я,	 вечеря	 коло хати.
 вечірня	 зірочка	 встає.	 Дочка	 вечерять	 подає,
 А мати	 хоче навчати	 так соловейко	 не дає		

Тарас Шевченко «Вечір»

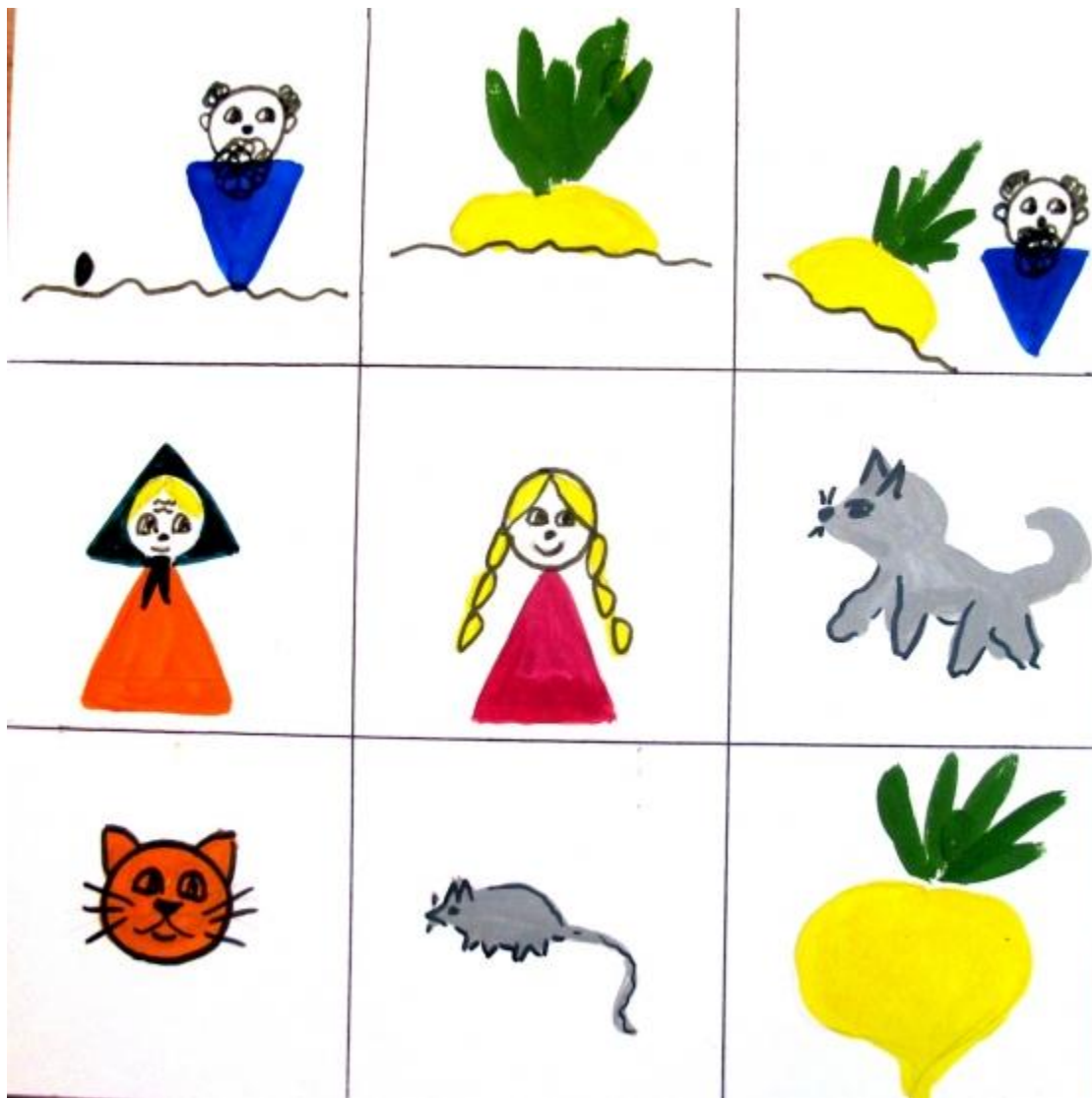
Садок вишневий коло хати,
Хрущі над вишнями гудуть,
Плугатарі з плугами йдуть,
Співають ідучи дівчата,
А матері вечеряють ждуть.

Сім'я вечера коло хати;
Вечірня зіронька встає;
Дочка вечеряє подає...
А мати хоче навчати,
Так соловейко не дає

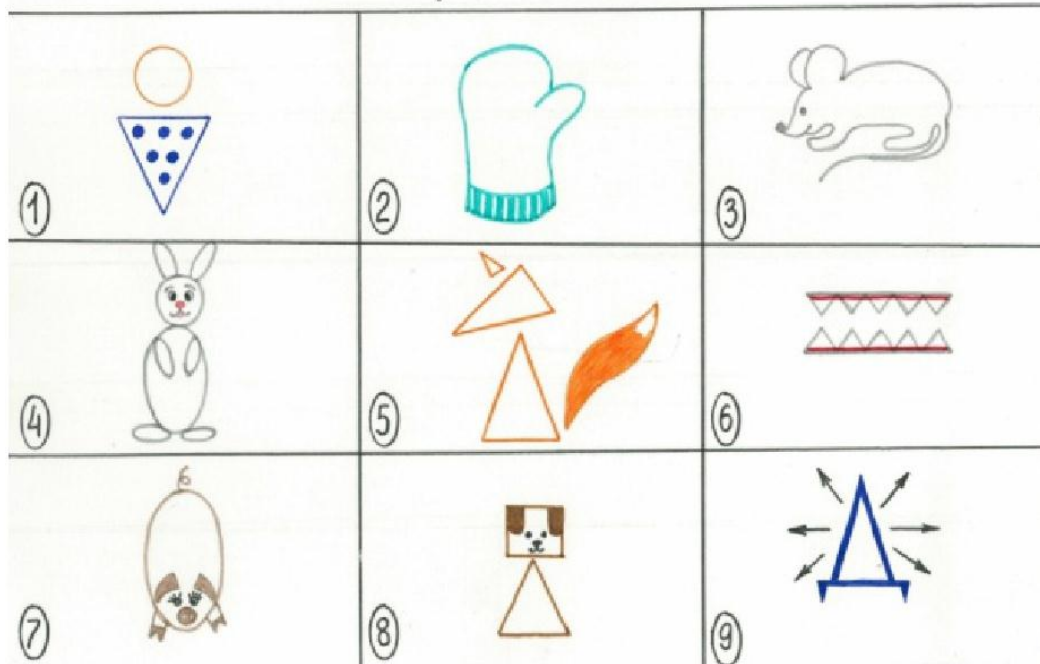
Розкажи казку за допомогою символів

Рукавичка

Опиши тварину за допомогою схеми

Запитання:

- Хто це?
- Це дика чи свійська тварина?
- Де живе?
- Чим харчується?
- Як звуть дитинчат?
- Яку користь приносить людям?

Опиши пташку за допомогою схеми

Запитання?

- Це хто?
- Де живе?
- Яке гніздо?
- Частина тіла
- Чим харчується?
- Дитинчата
- Голос
- Яку користь приносить?